

1. BÖLÜM

SERMAYE PİYASASI KANUNU VE GEREKÇELERİ

1.1. SERMAYE PİYASASI KANUNU

Kanun değişikliklerine ilişkin liste:

1- 13 üncü maddesine bir fıkra ekleyen 28/5/1986 tarih ve **3291 sayılı Kanun**, 3/6/1986 tarihli ve 19126 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

2- 19 uncu maddesinin ikinci fıkrasını değiştiren ve bir geçici madde getiren 14/1/1988 tarih ve **311 sayılı KHK**, 29/2/1988 tarihli ve 19740 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

3- 29/4/1992 tarih ve **3794 sayılı "Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına, Bankalar Kanunu'nun Bir maddesinin Değiştirilmesine ve 35 sayılı KHK'nın Bazı maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun"** 13/5/1992 tarihli ve 21227 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

4- 8/6/1995 tarih ve 4113 sayılı Kanun'un Verdiği Yetkiye Dayanılarak Çıkarılan **Sermaye Piyasası Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair 24/6/1995 tarih ve 558 sayılı KHK**, 27/6/1995 tarihli ve 22326 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

(KHK/558; Anayasa Mahkemesi'nin, 24/11/1995 tarihli ve 22473 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 13/11/1995 gün ve E.1995/45-K.1995/58 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.) (*)

5- 15/12/1999 tarih ve **4487 sayılı "Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun"** 18/12/1999 tarihli ve 23910 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

6- 28 ve 29 uncu maddelerinde değişiklik yapan 21/2/2001 tarih ve **4629 sayılı "Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanun"** 3/3/2001 tarihli ve 24335 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

7- 17 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları ile 28 inci maddesinin (c) bendine ilişkin değişiklik getiren 30/01/2002 tarih ve **4743 sayılı "Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"** 31/1/2002 tarihli ve 24657 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

8- 21/2/2007 tarih ve 5582 sayılı **"Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"** 6/3/2007 tarihli ve 26454 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

(*) Anayasa Mahkemesi'nin KHK/558'in iptaline ilişkin 13.11.1995 gün ve E.1995/45-K.1995/58 sayılı Kararının, KHK'nın bazı hükümleri bakımından Kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dört ay sonra yürürlüğe girmesi kararlaştırılmış, KHK'nın diğer hükümlerine ilişkin iptal kararı ise Anayasa'nın 153'üncü maddesi uyarınca Resmi Gazete'de yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

9- 23/1/2008 tarih ve 5728 sayılı “**Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**” 8/2/2008 tarihli ve 26781 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

SERMAYE PİYASASI KANUNU

Kanun No: 2499

Kabul Tarihi: 28/7/1981

(30/7/1981 tarihli ve 17416 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)

BÖLÜM - I GENEL HÜKÜMLER

Konu ve amaç

MADDE 1 - Bu Kanunun konusu, tasarrufların menkul kıymetlere yatırılarak halkın iktisadi kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını sağlamak amacıyla; sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını, tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunmasını, düzenlemek ve denetlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (Değişik birinci fıkra: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 1 ile) Sermaye piyasası araçları, bu araçların ihracı, halka arzı ve satışı, bunları ihraç veya halka arz edenler, bu Kanunun 40 ıncı maddesi çerçevesinde borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar, sermaye piyasası faaliyetleri, sermaye piyasası kurumları ve Sermaye Piyasası Kurulu bu Kanun hükümlerine tabidir. Ancak halka açık olmayan anonim ortaklıkların halka arzedilmeyen hisse senedi ihraçları bu Kanun kapsamı dışındadır.

Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde genel hükümler uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3 - Bu Kanunda yer alan bazı deyimlerin anlamları aşağıda gösterilmiştir.

a) Kurul: Bu Kanunun IV üncü bölümünde düzenlenen Sermaye Piyasası Kuruludur.

b) (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile) Sermaye Piyasası Araçları: Menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarıdır.

Menkul Kıymetler: Ortaklık veya alacaklılık sağlayan, belli bir meblağı temsil eden, yatırım aracı olarak kullanılan, dönemsel gelir getiren, misli nitelikte, seri halinde çıkarılan, ibareleri aynı olan ve şartları Kurulca belirlenen kıymetli evraktır.

Diğer Sermaye Piyasası Araçları: Menkul kıymetler dışında kalan ve şartları Kurulca belirlenen evraktır. Şu kadar ki, nükut ile çek, poliçe, bono ile mevduat sertifikaları bundan müstesnadır.

c) (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile) İhraç ve Halka Arz:

İhraç: Bu Kanunun uygulanmasında ihraç, sermaye piyasası araçlarının ihraççılar tarafından çıkarılıp, halka arz edilerek veya halka arz edilmeksizin satışıdır.

Halka Arz: Sermaye piyasası araçlarının satın alınması için her türlü yoldan halka çağrıda bulunulmasını; halkın bir anonim ortaklığa katılmaya veya kurucu olmaya davet edilmesini; hisse senetlerinin borsalar veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda devamlı işlem görmesini; bu Kanuna göre halka açık anonim ortaklıkların sermaye artırımları dolayısıyla paylarının veya hisse senetlerinin satışını ifade eder.

d) Kayıtlı Sermaye: Anonim ortaklıkların, esas sözleşmelerinde hüküm bulunmak kaydıyla, yönetim kurulu kararı ile Türk Ticaret Kanununun sermayenin artırılmasına dair hükümlerine tabi olmaksızın hisse senedi çıkarabilecekleri azami miktarı gösteren, Ticaret Sicilinde tescil edilmiş sermayeleridir.

e) Başlangıç Sermayesi: Kayıtlı sermayeli anonim ortaklıkların sahip olmaları zorunlu olan asgari çıkarılmış sermayeleridir.

f) **Çıkarılmış Sermaye:** Kayıtlı sermayeli anonim ortaklıkların satışı yapılmış hisse senetlerini temsil eden sermayeleridir.

g) (Ek: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile) **Halka Açık Anonim Ortaklık:** Bu Kanunun uygulanmasında halka açık anonim ortaklık, hisse senetleri halka arz edilmiş olan veya halka arzedilmiş sayılan anonim ortaklıklardır.

h) (Ek: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile) **İhraççı:** Anonim ortaklıklar, mevzuata göre özelleştirme kapsamına alınanlar dahil kamu iktisadi teşebbüsleri, mahalli idareler ile bunlarla ilgili özel mevzuatları uyarınca faaliyet gösteren kuruluş, idare ve işletmelerdir.

i) (Ek: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile) **Aracı Kuruluşlar:** Aracı kurumlar ile bankaları ifade eder.

j) (Ek: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile) **İlgili Bakan ve İlgili Bakanlık:** Başbakan tarafından görevlendirilen Devlet Bakanı ve Devlet Bakanlığıdır.

k) (Ek: 21/2/2007 tarih ve 5582 sayılı Kanun ile) **İpotekli Sermaye Piyasası Aracı:** İpotek teminatlı menkul kıymetler, ipoteğe dayalı menkul kıymetler, ipotek finansmanı kuruluşları tarafından ihraç edilen hisse senedi dışındaki sermaye piyasası araçları ve konut finansmanından kaynaklanan alacaklara dayalı olarak veya bu alacakların teminatı altında ihraç edilen diğer sermaye piyasası araçlarıdır.

BÖLÜM - II

SERMAYE PİYASASI ARAÇLARININ KURUL KAYDINA ALINMASI, İHRACI, HALKA ARZI VE SATIŞI (*)

Kurul kaydına alınma

MADDE 4 – (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 3 ile) İhraç veya halka arz olunacak sermaye piyasası araçlarının Kurul'a kaydedilmesi zorunludur.

Genel ve katma bütçeli idareler ve T.C. Merkez Bankası'na ihraç olunacak sermaye piyasası araçlarının Kurula kaydedilmesi zorunlu değildir. Ancak bu ihraçlar hakkında Kurula bilgi verilir.

Sermayesi paylara bölünmüş komandit ortaklıkların hisse senetleri halka arz yoluyla satılamaz.

Kurula başvuru ve inceleme

MADDE 5 – (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 4 ile) Kurula kayıt başvurusuna Kurulca belirlenecek bilgi ve belgeler eklenir.

Belgeler ve açıklamalardaki eksikliklerin Kurul tarafından belirlenecek bir sürede tamamlanması zorunludur. Noksanlıkları bu süre içinde tamamlanmayan başvurular düşer.

İncelemeler sonucunda açıklamaların yeterli olmadığı ve gerçeği dürüst bir biçimde yansıtmayarak halkın istismarına yol açacağı sonucuna varılırsa, gerekçe gösterilerek, başvuru konusu, sermaye piyasası aracının Kurul kaydına alınmasından imtina edilebilir.

Başvurular en çok otuz gün içinde sonuçlandırılır. Eksikliklerin tamamlanması için verilen süreler hesaba katılmaz.

Halka arzın şekli

MADDE 6 – (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 5 ile) Sermaye piyasası araçlarının halka arzında açıklanacak bilgiler izahnamede yer alır. İzahnamede bulunması gereken bilgiler Kurul tarafından belirlenir. Sermaye piyasası araçlarının Kurul kaydına alınmasından sonra izahname ticaret siciline tescil ve ilan edilir. Halkın sermaye piyasası araçlarını satın almaya daveti sirküler ile yapılır. Yayımlanacak sirküler ve ilanların esasları Kurul tarafından belirlenir.

(*) Bölüm başlığı, 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

İlanlar ve açıklamalar gerçeğe uymayan abartılmış veya yanıltıcı bilgileri içermeyeceği gibi Kurul kaydına alınmanın resmi bir teminat olarak yorumlanmasına yol açacak açık veya dolaylı bir ifade taşıyamaz. Kurul, yanıltıcı nitelikte gördüğü reklamları yasaklar.

Sermaye piyasası araçlarının halka satışı

MADDE 7 – (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 6 ile)Sermaye piyasası araçlarının halka satışı izahnamede gösterilen esaslar ve belirlenen satış süresi dahilinde yapılır. Kurul, pay sahiplerinin ve yatırımcıların haklarını korumak amacıyla, sermaye piyasası araçlarının halka arz veya satışının gerektiğinde satın alma taahhüdü ile birlikte aracı kuruluşlar aracılığıyla yapılmasını; sermaye artırımlarında kullanılmayan rüçhan haklarına tekabül eden payların, piyasa değerinin nominal değerinin üzerinde olması halinde, bunların primli fiyattan satılmasını isteyebilir.

İzahname ve sirküler, aracı kuruluşlar ile ihraççılar tarafından müştereken imzalanır. Bu belgelerde yer alan bilgilerin gerçeği dürüst bir biçimde yansıtmamasından ihraççılar sorumludur. Ancak, kendilerinden beklenen özeni göstermeyen aracı kuruluşlara da zararın ihraççılara tazmin ettirilemeyen kısmı için müracaat edilir.

Halka arz yoluyla satılan hisse senedi bedellerinin tam olarak nakden ödenmesi şarttır. Kurul, satış süresi içinde satılamayan payların kendileri tarafından tamamen satın alınacağı ve bedellerinin ödeneceğinin kurucular, pay sahipleri veya aracı kuruluşlar arasından Kurulca belirlenenler tarafından ortaklığa karşı taahhüt edilmesini ister. Bu taahhüt, süre sonunda satılamayan payların kurucular, pay sahipleri veya aracı kuruluşlar tarafından satın alınıp bedellerinin nakden ödenmesini de kapsar.

Sermaye piyasası araçlarının satış esnasında alıcıya teslimi şarttır; ancak esas sermaye sistemini kabul etmiş anonim ortaklıklar, sermaye artırımının tescilini takip eden en geç otuz gün içinde hisse senetlerini alıcılara teslim ederler. Nama yazılı hisse senetleri için bu süre doksan gündür. Kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş anonim ortaklıklarda hisse senetlerinin satış esnasında alıcıya tesliminden itibaren pay sahipliği hakkı kazanılır ve bu halde Türk Ticaret Kanununun 395 inci maddesinin 3 üncü cümlesi ile 412 nci maddesi hükümleri uygulanmaz. Satışı yapılan hisse senetleri dışındaki sermaye piyasası araçlarının satış sırasında alıcıya teslimi şarttır.

Kurul sermaye piyasası araçlarının halka satışında, küçük tasarruf sahiplerinin bunları, almalarını kolaylaştırıcı, hak ve yararlarını koruyucu tedbirlerin alınmasını ortaklıktan ve satışı yapanlardan isteyebilir. Kurul, halka arzlarda dağılımı en fazla sağlayacak ve dağıtımda küçük tasarruf sahiplerinin öncelikle satın almasını temin edecek düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

Borsaya başvuru

MADDE 8 – (29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Satış sonuçları hakkında bilgi verme

MADDE 9 – (Değişik birinci fıkra: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 7 ile) Sermaye piyasası araçlarının halka arz yoluyla satışını yapan ihraççılar veya aracı kuruluşlar satış süresinin bitiminden itibaren altı iş günü içerisinde, satışın sonucu hakkında, Kurula bilgi vermekle yükümlüdürler.

Verilecek bilgilerin şekil ve esasları Kurul tarafından belirlenir.

İzahnamedeki değişiklikler

MADDE 10 – (Değişik birinci fıkra: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 8 ile) İzahname ile halka açıklanan konulardaki değişikliklerin, ilgili ihraççılarca en geç on gün içinde Kurula bildirilmesi zorunludur.

Bildirimin şekil ve esasları Kurul tarafından belirlenir.
Değişiklikler 6 ncı maddede belirtilen esaslara göre ilan edilir.

Sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesi

MADDE 10/A- (Ek: 15/12/1999 tarihli ve 4487 sayılı Kanun md. 1 ile)Sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin haklar; özel hukuk tüzel kişiliğini haiz bir Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından kayden izlenir. Bu Kuruluş, Kurulun gözetim ve denetimi altındadır. Merkezi Kayıt Kuruluşunun kuruluş, faaliyet, çalışma ve denetim esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Kayıtlar, Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından, bilgisayar ortamında, ihraççılar, aracı kuruluşlar ve hak sahipleri itibariyle tutulur. Kayıt edilen haklar bu Kanunun 7 nci maddesi uyarınca senede bağlanmaz. Sermaye piyasası araçlarının nama veya hamiline yazılı hesaplarda kayıt esasları ile kayıtların nasıl tutulacağı ve kayıtların tutulmasında yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar Kurulca bir tebliğ ile belirlenir.

Kayden izlenen sermaye piyasası araçları üzerindeki hakların üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesinde, Merkezi Kayıt Kuruluşuna yapılan bildirim tarihi esas alınır.

Kurul bu madde kapsamında kaydı tutulacak hakları, bu hakların bağlı olduğu sermaye piyasası araçlarını, türleri ve ihraççıları itibariyle belirleyebilir.

Payların devrinin, Türk Ticaret Kanununun 417 nci maddesi çerçevesinde ortaklıklar tarafından pay defterine kaydında, ilgililerin başvurusuna gerek kalmaksızın Merkezi Kayıt Kuruluşu nezdinde ihraççılar itibariyle tutulan kayıtlar esas alınır.

Merkezi Kayıt Kuruluşu, ihraççılar ve aracı kuruluşlar, kendi tuttukları kayıtların yanlış tutulmasından dolayı hak sahiplerinin uğrayacağı zararlardan kusurları oranında sorumludur.

Merkezi Kayıt Kuruluşunun personeli hakkında, Kanunun 25 inci maddesi hükmü uygulanır. (*)

BÖLÜM - III

İHRAÇCILARA VE HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARA İLİŞKİN HÜKÜMLER ()**

Ortak hükümler (*)**

MADDE 11 – (Değişik: 15/12/1999 tarihli ve 4487 sayılı Kanun md. 2 ile) Pay sahibi sayısı 250'yi aşan anonim ortaklıkların hisse senetleri halka arz olunmuş sayılır ve bu ortaklıklar, halka açık anonim ortaklık hükümlerine tabi olurlar.

Kurul, bu Kanun'a tabi ihraççıların kaydını tutar. İhraççılar, sermaye piyasası araçlarının herhangi bir şekilde halka satıldığını veya halka açık anonim ortaklık statüsünün kazanıldığını öğrendikleri tarihten itibaren otuz gün içinde Kurul'a bildirmek zorundadırlar. Ortaklık denetçileri, bu durumu öğrendikleri tarihte, ihraççının yönetim kuruluna ve Kurula bildirmekle yükümlüdürler.

Kurulca yapılan incelemelerde, bu Kanuna tabi ortaklıkların menkul kıymetlerinin ikinci el piyasasının oluştuğu anlaşıldığı takdirde; Kurul, bu ortaklıkların doğrudan ya da dolaylı ortak sayısını veya bilanço büyüklüğünü dikkate alarak, menkul kıymetlerine borsada işlem görme şartı getirebilir.

Bu Kanun kapsamına giren ihraççılardan; anonim ortaklık niteliğini haiz olmayanlar, sermaye piyasası araçlarını halka arz etmeyenler, aktif toplamı, brüt satış hasılatı, ihraç veya halka arz tutarı Kurulun belirleyeceği miktardan az olanlar veya diğer sermaye piyasası araçlarını ihraç veya halka arz edenler Kurulca bu Kanuna tabi

(*) 4487 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile eklenen 10/A maddesi; Kanunun yayımı tarihinden (18/12/1999) geçerli olmak üzere Merkezi Kayıt Kuruluşunun kurulduğu tarihte yürürlüğe girer.

(**) Bölüm başlığı, 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

(***) Madde başlığı, 15/12/1999 tarihli ve 4487 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

olmalarından kaynaklanan yükümlülüklerinden kısmen veya tamamen muaf tutulabilirler. Bu muafiyet şartları, ihraççıların Kurul kaydından çıkma veya çıkarılma esasları ile halka arz işlemlerinden kısmen muafiyet şartları tebliğlerle belirlenir.

Kurulca belirlenecek esaslar dahilinde, ulusal veya uluslararası piyasalarda tedavülü kolaylaştırmak amacıyla, depo edilen menkul kıymetlerin verdiği hakları aynen sağlayan, onlara özdeş hamiline yazılı "depo edilen menkul kıymet sertifikaları" çıkarılabilir.

Nama yazılı olarak ihraç edilmiş olup da, borsalarda veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda devamlı işlem gören hisse senetleri hakkında Türk Ticaret Kanununun 368 inci maddesindeki, ortaklara taahhütlü mektup gönderilmesi suretiyle toplantı gününün bildirilmesine ilişkin hüküm uygulanmaz.

Halka açık anonim ortaklıkların, Türk Ticaret Kanununun 388 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı hususlar için yapılacak genel kurul toplantılarında, ana sözleşmelerinde aksine bir hüküm yoksa, Türk Ticaret Kanununun 372 nci maddesindeki toplantı nisapları uygulanır.

Türk Ticaret Kanununun 341, 348, 356, 359, 366, 367 ve 377 nci maddelerinde esas sermayenin en az onda birini temsil eden pay sahiplerine tanınan haklar, halka açık anonim ortaklıklarda, ödenmiş sermayenin en az yirmide birini temsil eden pay sahipleri tarafından kullanılır.

Halka açık anonim ortaklıkların esas sözleşmelerinin değiştirilmesi için Sanayi ve Ticaret Bakanlığına başvurulmadan önce Kurulun uygun görüşünün alınması zorunludur.

Kayıtlı sermaye

MADDE 12 – Hisse senetlerini halka arz etmek üzere kurulan anonim ortaklıklar ile kurulmuş olup da sermaye artırmak suretiyle hisse senetlerini halka arz edecek olan anonim ortaklıklar, Kuruldan izin almak şartı ile kayıtlı sermaye sistemini kabul edebilirler.

Bu halde ortaklığın esas sermayesi çıkarılmış sermaye olur ve sözleşmede tespit edilen kayıtlı sermaye miktarına kadar yeni hisse senetleri çıkarmak suretiyle yönetim kurulu tarafından Türk Ticaret Kanununun esas sermayenin artırılmasına ilişkin hükümlerine bağlı kalınmaksızın sermaye artırılabilir.

Çıkarılan hisse senetleri tamamen satılarak bedelleri ödenmedikçe yeni hisse senetleri çıkarılamaz.

(Değişik dördüncü fıkra: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile) Kayıtlı sermayeli ortaklıkların başlangıç sermayesinin Kurulca belirlenecek miktardan az olmaması ve unvanlarının kullanıldığı belgelerde çıkarılmış sermaye miktarının gösterilmesi zorunludur. Yeni pay alma hakkını kısıtlama yetkisi, pay sahipleri arasında eşitsizliğe yol açacak şekilde kullanılamaz.

Yönetim kurulunun; imtiyazlı veya itibari değerinin üzerinde hisse senedi çıkarılması, pay sahiplerinin yeni pay almak haklarının sınırlandırılması konularında veya imtiyazlı hisse senedi sahiplerinin haklarını kısıtlayıcı nitelikte karar alabilmesi için; esas sözleşme ile yetkili kılınması şarttır.

(Ek fıkra: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile; Değişik: 24/6/1995-KHK-558/2 md.; İptal: Ana. Mah. 13/1/1995 gün ve E. 1995/45, K. 1995/58 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 3 ile) Yönetim kurulunun bu maddedeki esaslar çerçevesinde aldığı kararlar aleyhine, Türk Ticaret Kanununun 381 inci maddesinin birinci fıkrasında sayılan hallerde yönetim kurulu üyeleri, denetçiler veya hakları ihlal edilen pay sahipleri, kararın ilanından itibaren otuz gün içinde anonim ortaklık merkezinin bulunduğu yer ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler. Bu halde, Türk Ticaret Kanununun genel kurul kararlarının iptaline ilişkin 382, 383 ve 384 üncü maddeleri hükümleri uygulanır. Şirket, davanın açıldığını öğrendiği tarihi izleyen üç işgünü sonuna kadar durumu Kurula bildirmekle yükümlüdür.

(Ek fıkra: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile) Bu madde uyarınca esas sözleşme ile tanınan yetki çerçevesinde yönetim kurulunca alınan kararlar, Kurul'un belirleyeceği usuller dairesinde ilan edilir.

(Ek fıkra: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile) Anonim ortaklıklar, Kurul'dan izin almak suretiyle kayıtlı sermaye sisteminden çıkabilecekleri gibi bu sisteme alınmada aranan nitelikleri yitirmeleri halinde, Kurul tarafından sistemden çıkartılırlar.

Tahvil ve diğer borçlanma senetleri ihracı

MADDE 13 – (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 11 ile) Halka açık anonim ortaklıkların ihraç edebilecekleri tahvil ve sermaye piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senetlerinin toplam tutarı, Kurula gönderilen bağımsız denetimden geçmiş son mali tabloda yer alan çıkarılmış sermaye veya ödenmiş sermaye ile genel kurulca onaylanan son mali tabloda görülen yedek akçelerin ve yeniden değerlendirme değer artış fonunun toplamından, varsa zararların indirilmesinden sonra kalan miktarı geçemez.

Mahalli idareler ve bunlarla ilgili özel mevzuatları uyarınca faaliyet gösteren kuruluş, idare ve işletmeler, mevzuata göre özelleştirme kapsamına alınanlar dahil kamu iktisadi teşebbüslerinin tahvil ve sermaye piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senedi ihraç limitleri Bakanlar Kurulunca belirlenir. Bu durumda, özel kanunlarda belirlenen limitler uygulanmaz.

Tahvil ve sermaye piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senetleri ihraç limitleri ile Türk Ticaret Kanununun 422'nci maddesinde tespit edilmiş olan anonim ortaklıkların çıkarabilecekleri tahvil miktarına dair sınırlar gerektiğinde Bakanlar Kurulunca genel olarak veya sektörler itibarıyla arttırılabilir.

Hazine garantisini ihtiva eden ihraçlarda, mevzuatta öngörülen ihraç limitlerine uyulmaz.

Çıkarılan tahvil ve sermaye piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senetleri tamamen satılmadıkça veya satılmayanlar iptal edilmedikçe, aynı türden yeni tahvil ve sermaye piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senetleri çıkarılamaz.

Tahvil ve sermaye piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senedi ihraç yetkisi, esas sözleşme ile yönetim kuruluna devredilebilir. Bu takdirde Türk Ticaret Kanununun 423 ve 424'üncü maddeleri uygulanmaz.

İpotek teminatlı menkul kıymetler (*)

MADDE 13/A – (Değişik: 21/2/2007 tarih ve 5582 sayılı Kanun md. 8 ile) İpotek teminatlı menkul kıymetler, ihraççıların genel yükümlülüğü niteliğinde olan ve oluşturulan teminat havuzundaki varlıklar karşılık gösterilerek ihraç edilen borçlanma senetleridir. İpotek teminatlı menkul kıymetler bankalar ve bu Kanunun 39/A maddesinde tanımlanan ipotek finansmanı kuruluşları tarafından ihraç edilebilir.

İhraççılar, ipotek teminatlı menkul kıymetlerin teminatı olan varlıkları, diğer varlıklarından ayrı olarak, oluşturacakları teminat havuzu içerisinde izlemekle yükümlüdür. Teminat havuzuna dahil edilen varlıklara ilişkin kayıtların tutulmasına ilişkin usûl ve esaslar Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun uygun görüşü alınmak suretiyle Kurulca belirlenir. Kurul, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun uygun görüşü alınmak suretiyle, teminat havuzuna dahil edilen varlıklara ilişkin kayıtların ihraççının yanı sıra ayrı bir kayıt kuruluşu nezdinde de tutulmasını zorunlu tutabilir.

Teminat havuzu; yapı kullanma izni alınmış konut ve diğer gayrimenkuller üzerine ipotek tesis edilmek suretiyle teminat altına alınmış alacaklar, ikame varlıklar ve bunların riskten korunması amacıyla yapılan sözleşmelerden oluşur. Bunlar dışında kalan varlık ve alacaklar teminat havuzuna dahil edilemez.

(*) Madde 13/A; başlığı ile birlikte 21/7/2007 tarihli ve 5582 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir

Yapı kullanma izni alınmış konutlar üzerine ipotek tesis edilmek suretiyle teminat altına alınmış alacakların ilgili konutun değerinin yüzde yetmişbeşini, yapı kullanma izni alınmış diğer gayrimenkuller üzerine ipotek tesis edilmek suretiyle teminat altına alınmış alacakların ise ilgili gayrimenkulün değerinin yüzde ellisini aşan kısmı, teminat değerinin hesaplanmasında dikkate alınmaz. Teminat havuzuna dahil edilecek yapı kullanma izni alınmış konut ve diğer gayrimenkuller üzerine ipotek tesis edilmek suretiyle teminat altına alınmış alacakların vadesi gelmiş tüm ödemelerinin yapılmış olması şarttır.

İkame varlıklar nakit, devlet iç borçlanma senetleri, hazine kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetler, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatına üye ülkelerin merkezi yönetimleri ile merkez bankalarınca ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetler ile Kurulca uygun görülen benzer nitelikteki varlıklardan oluşur.

Teminat havuzundaki tüm varlıklar içerisinde yapı kullanma izni alınmış diğer gayrimenkuller üzerine ipotek tesis edilmek suretiyle teminat altına alınmış alacakların ve ikame varlıkların payı ayrı ayrı yüzde onbeşi aşamaz.

İhraççılar, teminat havuzundaki varlıkların faiz, kur, kredi ve benzeri risklerden korunması amacıyla sözleşmeler yapabilir. Teminat havuzunda yer alan varlıkların riskten korunması amacıyla yapılmış sözleşmeler de teminat havuzuna dahildir.

İpotek teminatlı menkul kıymetlerin itfasına kadar olan süre boyunca;

a) Teminat havuzundaki varlıkların nominal değerinin ipotek teminatlı menkul kıymetlerin nominal değerine eşit ya da fazla olması,

b) Teminat havuzundaki varlıkların getirisinin en az ipotek teminatlı menkul kıymetlerin getirisine eşit ya da fazla olması,

c) Teminat havuzundaki varlıklardan elde edilen gelirin tutar ve ödeme dönemleri bakımından ipotek teminatlı menkul kıymet sahiplerine yapılan ödemeleri karşılaması,

d) Teminat havuzunda yer alan varlıkların net bugünkü değerinin ipotek teminatlı menkul kıymetlerin net bugünkü değerinden yüzde ikisi oranında fazla olması,

zorunludur. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurulca belirlenir.

İlave menkul kıymet ihracı veya sekizinci fıkrafta belirtilen koşulların sağlanması amacıyla teminat havuzuna yeni varlıklar dahil edilebilir. Makul bir gerekçe olması durumunda, ihraççılar, teminat sorumlusunun onayını alarak, teminat havuzuna dahil edilmiş bir varlığı teminat havuzundan çıkartabilir veya teminat havuzunda bulunmayan bir varlık ile değiştirebilirler.

İhraççının Kurulun onayını almak suretiyle bir teminat sorumlusu belirlemesi zorunludur. Teminat sorumlusunun sahip olması gereken nitelikler Kurulca belirlenir. Kurul, ipotek teminatlı menkul kıymet sahiplerinin haklarının korunması amacıyla teminat sorumlusunun değiştirilmesini istemeye veya teminat sorumlusunu re'sen değiştirmeye yetkilidir.

Teminat sorumlusu, bu madde kapsamında;

a) Teminat havuzlarının oluşturulmasını ve teminat havuzlarına dahil edilen varlıkların sahip olduğu nitelikleri,

b) Teminat havuzlarına dahil edilen varlıkların mevcudiyetini koruduğunu ve bu varlıkların sahip olduğu niteliklere ilişkin değişiklikleri,

c) Kurul tarafından zorunlu tutulması halinde teminat havuzuna dahil edilen varlıklara ilişkin kayıtların ihraççının yanı sıra ayrı bir kayıt kuruluşu nezdinde de tutulmasını,

d) Sekizinci fıkrafta sayılan şartlara uygunluğu,

izlemek, tespit ettiği hususlar hakkında, Kurulca belirlenecek usûl ve esaslar çerçevesinde ihraççıya ve Kurula bilgi vermekle yükümlüdür.

Teminat sorumlusu ihraççıdan, kayıt kuruluşundan ve gerek görülen durumlarda tapu sicil müdürlüklerinden teminat havuzunda yer alan varlıklara ilişkin her türlü bilgi ve belgeyi istemeye, ilgili kayıtları incelemeye ve çalışanlardan bilgi almaya yetkilidir. İhraççılar, kayıt kuruluşu ve tapu sicil müdürlükleri teminat sorumlusunun talep ettiği bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür. Teminat sorumlusu, talep ettiği bilgi ve belgelere ulaşılmasının engellenmesi halinde, durumu derhal Kurula bildirmekle yükümlüdür.

İpotek teminatlı menkul kıymetler itfa edilinceye kadar, teminat havuzlarında yer alan varlıklar, teminat amacı dışında tasarruf edilemez, rehnedilemez, teminat gösterilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dahil olmak üzere haczedilemez ve iflâs masasına dahil edilemez, ayrıca bunlar hakkında ihtiyatî tedbir kararı verilemez.

Teminat havuzunda yer alan varlıkların riskten korunması amacıyla yapılacak olan sözleşmelerde, teminat havuzu ve ipotek teminatlı menkul kıymetler tasfiye edilinceye kadar, ihraççının iflâsı durumunda sözleşmenin tek tarafı olarak feshedilemeyeceğine ilişkin hüküm bulunması zorunludur.

İhraççının ipotek teminatlı menkul kıymetlerden kaynaklanan yükümlülüklerini vadesinde yerine getirememesi, yönetiminin kamu kurumlarına devredilmesi, faaliyet izninin kaldırılması veya iflâsı halinde teminat havuzundaki varlıklardan elde edilen gelir öncelikle ipotek teminatlı menkul kıymet sahiplerine ve teminat havuzunda yer alan varlıkların riskten korunması amacıyla yapılmış olan sözleşmelerin karşı taraflarına yapılacak ödemelerde kullanılır. Bu durumda Kurul;

a) Tedavüldeki ipotek teminatlı menkul kıymetlerin erken itfa edilmesi, teminat havuzundaki varlıkların nakde dönüştürülmesi ile bunlara ilişkin işlemleri yürütecek bir idareci atanması veya teminat havuzundaki varlıkların tedricî tasfiyesi ile tedricî tasfiyeye ilişkin işlemlerin Yatırımcıları Koruma Fonu tarafından yürütülmesi,

b) Teminat havuzundaki varlıkların, ipotek teminatlı menkul kıymetlerden kaynaklanan her türlü yükümlülüğü üstlenecek ihraççı niteliğini haiz bir başka kuruluşa devredilmesi,

c) İpotek teminatlı menkul kıymetlerden kaynaklanan yükümlülükleri üstlenmeksizin, teminat havuzundaki varlıkların idaresi ve bu havuzdan elde edilen gelirin ipotek teminatlı menkul kıymet sahiplerine ödenmesi işlemlerini yürütecek bir idareci atanması,

hususlarında karar vermeye yetkilidir. Kurul, atanacak idareciye veya Yatırımcıları Koruma Fonuna bu fıkra kapsamındaki hizmetleri karşılığında teminat havuzundaki varlıklardan ödeme yapılması hususunda karar vermeye ve yapılacak ödemenin hesaplanmasına ilişkin usûl ve esasları belirlemeye yetkilidir.

İhraççının ipotek teminatlı menkul kıymetlerden kaynaklanan ödeme yükümlülüğünü yerine getirememesi ve teminat havuzlarına dahil edilen varlıkların menkul kıymet sahiplerinin alacaklarını karşılamaya yetmemesi halinde, alacağı teminat havuzundaki varlıklarla karşılanmayan ipotek teminatlı menkul kıymet sahipleri ihraççının diğer malvarlığına başvurabilir.

İpotek teminatlı menkul kıymetlerin ihracında 13 üncü maddede belirtilen limitler uygulanmaz. İpotek teminatlı menkul kıymet ihraç limiti, ihraç şartları, teminat havuzundaki varlıkların riskten korunması amacıyla yapılabilecek sözleşmeler ve bu menkul kıymetlerin Kurul kaydına alınmasına ilişkin usûl ve esaslar ile ipotek teminatlı menkul kıymetlerle ilgili diğer hususlar Kurulca belirlenir.

Varlık teminatlı menkul kıymetler

MADDE 13/B - (Ek: 21/2/2007 tarih ve 5582 sayılı Kanun md. 9 ile) Varlık teminatlı menkul kıymetler; ihraççıların genel yükümlülüğü niteliğinde olan, alacaklar ve duran varlıkların teminatı altında ihraç edilen borçlanma senetleridir. Varlık teminatlı menkul kıymet ihraç edecek kuruluşlar, ihraç limiti, ihraç şartları, teminat gösterilebilecek alacak ve varlık türleri, teminat gösterilebilecek varlıklara ilişkin sınırlamalar, teminat gösterilen alacak ve varlıkların değerlendirilmesi ve raporlanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurulca belirlenir.

Teminat gösterilen alacak ve varlıkların kayıtlarının tutulmasına ilişkin usûl ve esaslar Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun uygun görüşü alınmak suretiyle Kurulca belirlenir.

Kurul ihraççının bir teminat sorumlusu belirlemesini zorunlu tutabilir. Teminat sorumlusu teminat havuzlarına dahil edilen varlıkların mevcudiyetini ve niteliklerini,

teminat havuzlarının oluşturulmasını ve varlıkların teminat havuzlarında izlenmesini izlemek, tespit ettiği hususlar hakkında Kurulca belirlenecek usûl ve esaslar çerçevesinde, ihraççıya ve Kurula bilgi vermekle yükümlüdür.

Teminat sorumlusu ihraççıdan, kayıt kuruluşundan ve gerek görülen durumlarda tapu sicil müdürlüklerinden teminat havuzunda yer alan varlıklara ilişkin her türlü bilgi ve belgeyi istemeye, ilgili kayıtları incelemeye ve çalışanlardan bilgi almaya yetkilidir. İhraççılar, kayıt kuruluşu ve tapu sicil müdürlükleri teminat sorumlusunun talep ettiği bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür. Teminat sorumlusu, talep ettiği bilgi ve belgelere ulaşmasının engellenmesi halinde, durumu derhal Kurula bildirmekle yükümlüdür.

Varlık teminatlı menkul kıymetler itfa edilinceye kadar teminat havuzlarında yer alan varlıklar, teminat amacı dışında tasarruf edilemez, rehnedilemez, teminat gösterilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dahil olmak üzere haczedilemez ve iflâs masasına dahil edilemez, ayrıca bunlar hakkında ihtiyatî tedbir kararı verilemez.

Kurul, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun uygun görüşü alınmak suretiyle teminat havuzuna dahil edilen varlıklara ilişkin kayıtların ihraççının yanı sıra ayrı bir kayıt kuruluşu nezdinde de tutulmasını zorunlu tutabilir.

Teminat sorumlusunun sahip olması gereken nitelikler Kurulca belirlenir. Kurul, varlık teminatlı menkul kıymet sahiplerinin haklarının korunması amacıyla teminat sorumlusunun değiştirilmesini istemeye veya teminat sorumlusunu re'sen değiştirmeye yetkilidir.

Hisse senedi ile değiştirilebilir tahvil

MADDE 14 – Hisse senedi ile değiştirilebilir tahvillerin şekil, çıkarılma ve değiştirilme şart ve usulleri Kurul tarafından tespit ve ilan olunur.

Ortaklık genel kurulu veya yönetim kurulu, hisse senedi ile değiştirilebilir tahvil sahiplerinin haklarını kullanmalarına engel olacak herhangi bir karar alamaz.

Kayıtlı sermaye sistemini kabul eden anonim ortaklıklar tarafından hisse senedi ile değiştirilebilir tahvil çıkarılması halinde değiştirme sonucunda verilecek hisse senetleri ile ortaklığın çıkarılmış sermayesinin toplamı kayıtlı sermayeyi aşamaz.

Oydan yoksun paylar

MADDE 14/A – (Ek: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 13 ile) Anonim ortaklıklar esas sözleşmelerinde hüküm bulunmak şartıyla, kar payı imtiyazı sağlayarak, oy hakkından yoksun paylar ihraç edebilir ve bunları temsil eden hisse senetlerini halka arz edebilirler.

Oydan yoksun payların ihracı ve bunların sermaye içindeki oranı bu payları temsil eden hisse senetlerine kar payı dağıtımında tanınacak imtiyazın mahiyeti ve oranı, senetlerin şekil, kapsam ve türü, kar payı imtiyazı dışındaki pay sahipliği haklarında tanınabilecek diğer imtiyazlar ve bunların kullanım esasları ile bu senetlerin halka arz, satış şart ve usulleri Kurul tarafından belirlenir.

Temettü ve bedelsiz payların dağıtım esasları (*)

MADDE 15 – (Değişik: 15/12/1999 tarihli ve 4487 sayılı Kanun md. 5 ile) Halka açık anonim ortaklıkların esas sözleşmelerinde birinci temettü oranının gösterilmesi zorunludur. Bu oran, Kurul tarafından belirlenecek ve tebliğlerle ilan edilecek miktardan aşağı olamaz. Kurul, ihraççıların türleri ve dağıtılabilir kar tutarları itibarıyla temettü dağıtım zorunluluğunu kaldırabilir veya erteleyebilir.

Yönetim kurulu üyeleri ile memur, müstahdem ve işçilere kardan pay dağıtılabilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması şarttır. Yasa hükmü ile ayrılması gereken yedek akçeler ve esas sözleşmede pay sahipleri için belirlenen birinci temettü ayrılmadıkça başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kar aktarılmasına ve yönetim

(*)15 'inci maddenin başlığı 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

kurulu üyeleri, memur, müstahdem ve işçilere kardan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, belirlenen birinci temettü ödenmedikçe bu kişilere kardan pay dağıtılamaz.

Temettü hesap dönemi sonu itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın eşit olarak dağıtılır.

Halka açık anonim ortaklıklar, sermaye piyasası mevzuatına uygun olarak düzenlenmiş ve bağımsız denetimden geçmiş üçer aylık ara dönemler itibarıyla hazırladıkları mali tablolarında yer alan karlarından, kanunlara ve esas sözleşmeye göre ayırmak zorunda oldukları yedek akçeler ile vergi karşılıkları düşüldükten sonra kalan kısmın yarısını geçmemesi, ana sözleşmelerinde hüküm bulunması ve genel kurul kararıyla ilgili yıla sınırlı olmak üzere yönetim kuruluna yetki verilmesi koşullarıyla temettü avansı dağıtılabilirler. Her ara dönemde verilecek temettü avansı bir önceki yıla ait bilanço karının yarısını aşamaz. Önceki dönemde ödenen temettü avansları mahsup edilmeden ilave temettü avansı verilmesine ve temettü dağıtılmasına karar verilemez. Temettü avansı dağıtımına karar verilmesinde ve avansın ödenmesinde Türk Ticaret Kanununun, bilanço ve gelir tablosunun kabulüne ve karın dağıtılmasına ilişkin olup, bu madde hükmüne aykırı olan hükümleri uygulanmaz. Yönetim kurulu üyeleri ve temsilcisi oldukları tüzel kişiler, şirket denetçileri, bağımsız denetimi yapanlar ve bağlı oldukları gerçek ve tüzel kişiler, ara dönemler bilanço ve gelir tablolarının gerçeği aksettirmemesinden veya mevzuat ile muhasebe ilke ve kurallarına uygun olarak düzenlenmemiş olmasından doğan zararlar için şirkete, pay sahiplerine, şirket alacaklılarına ve ayrıca doğrudan doğruya olmak üzere temettü avansının kararlaştırıldığı veya ödendiği bilanço yılı içinde pay senedi iktisap etmiş bulunan kişiler ile üçüncü kişilere karşı müteselsilen sorumludurlar. Hukuki sorumluluk doğuran hallerin varlığı halinde, pay sahipleri, yönetim kurulu üyeleri, denetçiler ve Kurul tarafından kararın ilanından itibaren otuz gün içinde, 12 nci maddenin altıncı fıkrasındaki esaslar çerçevesinde iptal davası açılabilir. Kurul, yasalardan kaynaklanan yükümlülüklerin doğruluk incelemesi dahil bilanço ve gelir tablolarını denetleme ve düzeltmeye yetkilidir. Vergi Usul Kanununun vergi incelemesine ilişkin hükümleri saklıdır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esaslar Kurul tarafından belirlenir.

Halka açık anonim ortaklıkların sermaye artırımlarında, bedelsiz paylar artırım tarihindeki mevcut paylara dağıtılır.

Halka açık anonim ortaklıklar; yönetim, denetim veya sermaye bakımından dolaylı veya dolaysız olarak ilişkili bulunduğu diğer bir teşebbüs veya şahısla emsallerine göre bariz şekilde farklı fiyat, ücret ve bedel uygulamak gibi örtülü işlemlerde bulunarak karını ve/veya mal varlığını azaltamaz.

Esas sözleşme değişikliği

MADDE 15/A- (Ek: 24/6/1995 – KHK-558/4 md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 13/11/1995 gün ve E.1995/45-K.1995/58 sayılı Kararı ile)

Muhasebe, mali tablo ve rapor standartları, ilan, bağımsız denetleme

MADDE 16 – (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 15 ile)

İhraççılar ve sermaye piyasası kurumları, konsolide olanlar dahil kamuya açıklanacak veya gerektiğinde Kurulca istenecek mali tablo, rapor ve bilgileri tespit olunacak şekil ve esaslara, genel kabul görmüş muhasebe kavram, ilke ve standartlarına uymak suretiyle düzenlemekle yükümlüdürler.

İhraççılar ve sermaye piyasası kurumları düzenleyecekleri mali tablolardan Kurulca belirlenenleri daha önce kurulmuş ve bu Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendi uyarınca kurulan bağımsız denetleme kuruluşlarına, bilgilerin doğruluk ve gerçeği dürüst bir biçimde yansıtmaya ilkesine uygunluğu bakımından inceleyerek bir rapor almak zorundadırlar.

Kurul, halka arzda, kayıtlı sermaye sistemine geçişte, bu Kanun kapsamındaki anonim ortaklık ve sermaye piyasası kurumlarının tasfiyesi, devri, birleşmesi ve nevi değiştirmelerinde bağımsız denetim raporu isteyebilir.

Bağımsız denetleme kuruluşları, denetledikleri mali tablo ve raporlara ilişkin olarak hazırladıkları raporlardaki yanlış ve yanıltıcı bilgi ve kanaatler nedeniyle doğabilecek zararlardan hukuken sorumludurlar.

Kurulca düzenlenmesi öngörülen mali tablo ve raporlar ile, bağımsız denetlemeye tabi olunması durumunda bağımsız denetim raporu Kurulca belirlenen usul ve esaslar dahilinde Kurula gönderilir ve kamuya duyurulur.

Kamunun aydınlatılmasında özel durumlar

MADDE 16/A – (Ek: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 16 ile) Halka açık anonim ortaklıkların sermaye ve yönetiminde kontrolü sağlamak amacıyla pay sahiplerine çağrıda bulunarak, hisse senedi toplama girişiminde bulunulmasında veya genel kurullarda oy hakkını kullanmak için vekalet istenmesinde veya ortaklığın pay dağılımının önemli ölçüde değişmesi sonucunu veren, hisse senedi el değiştirmelerinde, sermaye artırımlarında, birleşme ve devirlerde, menkul kıymetlerin değerini etkileyebilecek önemli olay ve gelişmelerde Kurul, küçük pay sahiplerinin korunması ve kamunun aydınlatılmasını sağlamak amacıyla düzenlemeler yapar.

Hisse senetleri borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören anonim ortaklıkların yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve yardımcıları ile sermayenin % 10 veya daha fazlasına sahip ortakları, malik oldukları anonim ortaklıklara ait hisse senetleriyle ilgili olarak, Kurulun kamuyu aydınlatma açısından gerekli gördüğü bilgileri, belirlenecek şekil ve esaslar dahilinde Kurula ve ilgili borsalara ve teşkilatlanmış diğer piyasalara bildirmekle yükümlüdürler.

BÖLÜM - IV SERMAYE PİYASASI KURULU

Kurul

MADDE 17 – (Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 6 ile) Bu Kanunla verilen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak üzere kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip Sermaye Piyasası Kurulu kurulmuştur.

Kurul, biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşur. Kurul, yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak kullanır. Merkezi Ankara'dadır. Kurul gerekli gördüğü yerlerde büro açabilir.

İlgili Bakan, Kurulun yıllık hesapları ile harcamalarına ilişkin işlemlerini denetletir, denetleme sonuçlarıyla ilgili gerekli tedbirleri alır.

Denetim sonuçları ile bunlara ilişkin işlemleri ve alınan tedbirleri gösterir bir rapor, Kurulun yıllık faaliyet raporu ile birlikte ilgili Bakan tarafından Bakanlar Kuruluna sunulur. (*)

Başkan ve üyelerin seçimi ve atanması

MADDE 18 – (Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 7 ile) Kurul; ilgili Bakanlıkça önerilecek dört aday arasından iki, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği tarafından önerilecek ikişer

(*)30/1/2002 tarih ve 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 7 nci maddesi ile; Kurul yıllık hesaplarının, Başbakanlık tarafından belirlenen Başbakanlık Müfettişi, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Denetçisi ve Maliye Müfettişinden oluşan bir komisyon tarafından denetleneceği, Kurul faaliyetleri hakkındaki yıllık raporun her yılın Mayıs ayı sonuna kadar Bakanlar Kuruluna sunulacağı ve Kurul faaliyetlerine ilişkin olarak yılda bir defa TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunun bilgilendirileceği hükme bağlanmıştır. (Bkz.: 31/1/2002-24657 sayılı mükerrer Resmi Gazete)

aday arasından birer kişi olmak üzere, Bakanlar Kurulu Kararıyla atanacak yedi üyeden oluşur.

Bakanlar Kurulu, adaylardan birini Başkan olarak atar. Kurul, Başkanın teklifi ile üyelerden birini ikinci başkan olarak seçer. İkinci Başkan izin, hastalık, yurtiçi ve yurtdışı görevlendirme, görevden alınma ve görevde bulunmadığı diğer hallerde Başkana vekalet eder.

Atanma şartları ve görev süreleri

MADDE 19 – (Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 8 ile) Kurul Başkanlığı ve üyeliklerine atanacakların;

a) Hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletmecilik, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, mühendislik ve dengi dallarda en az dört yıllık lisans düzeyinde öğrenim yapmış olmaları, mühendislik dalında lisans düzeyinde eğitim yapmış olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü eğitim yapmış olmaları ve 14.7.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin 1, 4, 5, 6 ve 7 numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımaları,

b) Mali Piyasalar, ekonomi, maliye, işletme, sermaye piyasaları, bankacılık ve finans alanında veya bu alanlarla ilgili hukuk dallarında en az oniki yıllık deneyim sahibi uzman, denetçi, yönetici veya öğretim üyesi olmaları, zorunludur.

Kurul Başkan ve üyelerinin görev süresi altı yıldır. Süreleri bitenler yeniden seçilebilirler. Başkan dışındaki üyelerin üçte biri iki yılda bir yenilenir. Başkanlık ve üyelikler görev süreleri dolmadan herhangi bir sebeple boşaldığı takdirde, boşalan yerlere yukarıda belirtilen esaslar dahilinde iki ay içinde seçim ve atama yapılır. Bu şekilde atananlar, yerine atandıkları kişinin sürelerini tamamlarlar. Başkan ve üyelerin hastalık, kaza ve sair nedenlerle geçici iş göremezliğe uğraması halinin altı aydan fazla sürmesi durumunda bunların üyelikleri düşer ve yerlerine iki ay içerisinde atama yapılır.

Kurul Başkan ve üyelerinin görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak atanmaları için gerekli şartları kaybettikleri veya durumlarının bu Kanunun 20 nci maddesine aykırı düştüğü tespit edilen, görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı haklarında verilen mahkumiyet kararı kesinleşen Kurul Başkan ve üyeleri, süreleri dolmadan Başbakanın onayı ile görevden alınırlar.

Yasaklar

MADDE 20 – (Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 9 ile) Kurul Başkan ve üyeleri, özel bir Kanuna dayanmadıkça resmi veya özel hiçbir görev alamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, ücret karşılığı konferans ve ders veremez, sınav ve benzeri görev alamaz, her türlü ticari amaçlı ortaklıklarda pay sahibi olamazlar. Kurul Başkan ve Üyeleri, göreve başlamadan önce maliki oldukları payları ve portföyünde hisse senedi bulunan yatırım fonlarının katılma belgelerini, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sıhri hısımları dışındakilere satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorundadır. Otuz gün içinde bu hükme uygun hareket etmeyen üyeler, üyelikten çekilmiş sayılır. Kurul Başkan ve üyeleri, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamazlar.

Yemin

MADDE 21 – Kurul Başkan ve Üyeleri, Yargıtay Birinci Başkanlık Divanı huzurunda görevlerinin devamı süresince Kurulun işlerini tam bir dikkat ve dürüstlük ile yöneteceklerine, Kanun hükümlerine aykırı hareket etmeyeceklerine ve ettirmeyeceklerine dair yemin ederler.

Yemin için yapılan başvuru Yargıtay'ca acele işlerden sayılır. Kurul Başkan ve Üyeleri yemin etmedikçe göreve başlayamazlar.

Görev ve yetkiler

MADDE 22 – (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 18 ile) Sermaye Piyasası Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

a) Bu Kanunun uygulanması açısından sermaye piyasası araçlarının, ihracını, halka arz ve satışının şartlarını düzenlemek ve denetlemek,

b) İhraç veya halka arzolanacak sermaye piyasası araçlarını Kurul kaydına almak ve kamu yararının gerektirdiği hallerde sermaye piyasası araçlarının halka arz ve satışını geçici olarak durdurmak,

c) **(Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile)** Bu Kanuna tabi sermaye piyasası kurumlarının mali bünyeleri ve kaynaklarının kullanımı ile ilgili standart rasyoları genel olarak ya da faaliyet alanları veya kurumların türleri itibarıyla belirlemek, bu rasyoların yayımlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek,

d) **(Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile)** Sermaye piyasasında, gerektiğinde elektronik ortam da dahil bağımsız denetim faaliyetine ilişkin esasları belirlemek; 1.6.1989 tarihli ve 3568 sayılı Kanuna göre denetlemeye yetkili olanların sermaye piyasasında bağımsız denetleme faaliyetlerinde bulunacak kuruluşların kuruluş şartlarını ve çalışma esaslarını Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği ile istişarede bulunarak belirlemek ve bu şartları taşıyanları listeler halinde ilan etmek,

e) Kamunun zamanında yeterli ve doğru olarak aydınlatılmasını sağlamak amacıyla, genel ve özel nitelikte kararlar almak ve her türlü mali tablo ve raporlar ile bunların bağımsız denetimlerinin, sermaye piyasası araçlarının halka arzında yayımlanacak izahname ve sirkülerin ve araçların değerini etkileyebilecek önemli bilgilerin kapsamını, standartlarını ve ilan esaslarını tesbit ve bu konularda tebliğler yayımlamak,

f) Bu Kanuna tabi ihraççıların 50'nci maddenin (a) bendi hükümleri çerçevesinde bankaların, sermaye piyasası kurumlarının ve borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların faaliyetlerinin bu Kanuna, Kurul yönetmelik, tebliğ ve kararlarına ve sermaye piyasaları ile ilgili diğer mevzuata uygunluğunu gerekli her türlü bilgi ve belgeyi isteyerek, izlemek ve denetlemek,

g) **(Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile)** Sermaye piyasasını ilgilendiren her türlü iletişim araçları ile yapılan yayın, duyuru ve reklamları izlemek ve bunlardan yanıltıcı olduğu tespit edilenleri yasaklamak ve gereği yapılmak üzere ilgili kuruluşlara bildirmek,

h) **(Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile)** Bu Kanun hükümleri gereğince elde ettiği veya kendisine tevdi edilen mali tablo ve raporlar ile diğer belgeleri incelemek, gerekli gördüğü hususlar hakkında ihraççı ve kurum denetçilerinden veya bağımsız denetçilerden ayrıca rapor istemek, elde ettiği sonuçları değerlendirerek, Kanunda belirtilen gerekli tedbirleri almak,

i) **(Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile)** Halka açık anonim ortaklıkların genel kurullarında genel hükümler çerçevesinde vekaleten oy kullanılmasına ilişkin esasları belirlemek ve bu ortaklıklarda yönetim kontrolünün el değiştirmesine yol açacak oranda vekalet toplayan ya da pay iktisap edenlerin, diğer payları satın alma yükümlülüğüne ve azınlıktaki ortakların da kontrolü ele geçiren kişi veya gruba paylarını satma hakkına ilişkin düzenlemeleri yapmak,

j) **(Değişik: 24/6/1995 –KHK/558; İptal: Ana. Mah.'sinin 13/11/1995 gün ve E. 1995/45, K. 1995/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile)** Ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli madenlere ve dövizde dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçların niteliklerini, alım ve satım esaslarını, bu araçların işlem göreceği borsalar ve piyasalarda çalışacakların denetim, faaliyet ilke ve esasları ile yükümlülüklerini, teminatlar, takas ve saklama sistemi konularındaki esas ve usulleri düzenlemek,

k) (Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile) Sermaye piyasası araçlarının geri alma veya satma taahhüdü ile alım ve satımını, ilgili sözleşmeleri ve bu sözleşmelere ilişkin piyasa işlem kurallarını düzenlemek ve bu işlemlerle ilgili faaliyet ilke ve esaslarını belirlemek,

l) (Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md 10 ile) Sermaye piyasası araçlarının ödünç alma ve verme işlemleri ile açığa satış işlemlerine ilişkin ilke ve esasları belirlemek ve Hazine Müsteşarlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının görüşü alınmak suretiyle kredili sermaye piyasası aracı işlemleri ile ilgili düzenlemeler yapmak,

m) Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de sermaye piyasası araçlarının ihraç ve halka arzı konusunda ilgili mevzuat çerçevesinde gereken düzenlemeleri yapmak,

n) (Değişik: 24/6/1995-KHK/558; İptal: Ana.Mah. E. 1995/45, K. 1995/58 sayılı karar ile; Yeniden düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile) Sermaye piyasası araçlarının takası, saklanması ile sermaye piyasası kurumlarının ve sermaye piyasası araçlarının derecelendirilmesini düzenlemek ve denetlemek,

o) Sermaye piyasasının gelişmesini teminen yeni sermaye piyasası kurumlarına ilişkin kuruluş, faaliyet, tasfiye ve sona erme esaslarını belirlemek ve bunları denetlemek,

p) İlgili Bakanca istenecek incelemeleri yapmak; çalışmaları hakkında ilgili Bakana rapor vermek; sermaye piyasası ile ilgili mevzuat değişiklikleri hakkında önerilerde bulunmak.

r) (Ek: 24/6/1995 – KHK/558, İptal: Ana.Mah. 13/11/1995 tarih ve E. 1995/45, K. 1995/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile; Değişik: 21/2/2007 tarih ve 5582 sayılı Kanun md. 10 ile) Gayrimenkullerin değerlemesini yapabilecek değerlendirme kurumlarından sermaye piyasasında değerlendirme faaliyetinde bulunacaklara ilişkin şartları belirlemek ve bu şartlara uyan değerlendirme kurumlarını listeler halinde ilan etmek; bu Kanunun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanından kaynaklanan alacakların takibinde ve 38/A maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde yapılacak değerlemelerde, ilgili taşınmaz için değerlendirme yapacak kişi ve kurumlara ilişkin şartları belirlemek ve bu şartlara uyan kişi ve kurumları listeler halinde ilan etmek,

s) (Ek: 24/6/1995 – KHK/558, İptal: Ana.Mah. 13.11.1995 tarih ve E. 1995/45, K. 1995/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile) Sermaye piyasasında medya ve elektronik ortam da dahil yatırım tavsiyelerinde bulunacak kişi ve kuruluşların uyacakları ilke ve esasları belirlemek,

t) (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile) Sermaye piyasası faaliyetinde bulunacaklar, bu maddenin (r) bendi kapsamında faaliyet gösterecek kişi ve kuruluşlar ile sermaye piyasası kurumlarının yönetici ve diğer çalışanlarının mesleki eğitimi, mesleki yeterliliği ve mesleki ehliyetlerini gösterir sertifika verilmesine ilişkin esasları belirlemek, bu amaçlarla merkez kurmak ve faaliyet esaslarını belirlemek,

u) (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile) İnternet de dahil, her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamı ve benzeri araçlar üzerinden gerçekleştirilen ihraç ve halka arzlar ile sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemlerini; genel hükümler çerçevesinde bu Kanun kapsamına giren işlemlerde elektronik imza kullanım esaslarını düzenlemek ve denetlemek,

v) (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile) Kanuna tabi anonim ortaklıkların genel kurullarında yönetim ve denetim kurulu üyelerinin seçimlerine ilişkin kararlarda her bir üyelik için kullanılacak oy hakkının kısmen veya tamamen bir veya birkaç üyenin seçiminde birikimli olarak kullanılabilmesi yöntemine ilişkin düzenlemeleri yapmak,

y) (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile) Yabancı ülkelerin sermaye piyasalarında düzenleme ve denetime yetkili muadili kuruluşlar ile sermaye piyasalarıyla ilgili her türlü işbirliği yapmak ve bilgi alışverişinde bulunmak.

(Ek fıkra: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 10 ile) Kurul yetkilerini, düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar alarak kullanır. Düzenleyici işlem niteliğindeki yönetmelik ve tebliğler, Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulur. Özel nitelikli kararlardan kamuoyunu ilgilendirenler, Kurulun haftalık bülteni ile ilgili kişi ve kuruluşlara duyurulur.

Yönetim ve çalışma düzeni

MADDE 23 – (Değişik birinci fıkra: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 11 ile) Kurul, Başkan dahil en az beş üyenin hazır bulunması ile toplanır ve salt çoğunlukla karar verir.

Başkan ve üyeler Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 245’inci maddesinin 3’üncü bendinde yazılı derecelerde karabeti bulunan kimselerle ilgili konulardaki müzakerelere iştirak edemez ve oylamaya katılamazlar.

Diğer kuruluşlarla işbirliği (*)

MADDE 24 – Kurul, görevlerinin yerine getirilmesinde bakanlıklardan, ilgili resmi ve özel kuruluşlar ile kişilerden görüş ve bilgi isteyebilir. Bunlar söz konusu isteğe cevap vermek ve Kurulun görevlerine gereken kolaylığı göstermekle yükümlüdürler.

Kurul, kanunen başka merciler tarafından takibi gereken hususları ilgili mercilere intikal ettirir.

Sır saklama ve Kurulun para, evrak ve malları hakkında işlenen suçlar

MADDE 25 – a) Kurul Başkan ve üyeleri ile personeli ve bu Kanuna göre görevlendirilen denetim elemanları çalışmaları ve denetlemeleri sırasında ilgililere ve üçüncü kişilere ait öğrendikleri sırları açıklayamazlar ve kendi yararlarına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

b) (Değişik: 23/1/2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun md. 368 ile) Kurulun para, evrak ve her çeşit malları Devlet malı hükmündedir. Kurulun başkan ve üyeleri ile diğer personeli görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri suçlar ile bunlara karşı işlenen suçlardan dolayı sorumluluk bağlamında Türk Ceza Kanununun uygulamasında kamu görevlisi sayılırlar. Bu kişiler hakkında görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri suçlardan dolayı 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz

Bu konudaki kovuşturmalar genel hükümlere göre yürütülür.

Kurul personelinin statüsü

MADDE 26 – Kurul hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler Kurulca devamlı görev yapmak üzere atanan memurlar eliyle yürütülür.

Kurul, gerektiğinde sözleşmeli uzman personel çalıştırabilir.

275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 20’nci maddesindeki yasak, Kurul hizmetlerinde de uygulanır.

Emeklilik ve hizmet sürelerinin değerlendirilmesi

MADDE 27 – Kurul personeli ile emekliliğe tabi görevlerden Kurul Başkanlığı ve üyeliklerine atananlar hakkında 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine dair hükümler uygulanır.

Başkan ve üyeliklere atananlardan kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kurumlarına bağlı olanların, bu kurumlara bağlılıkları devam eder.

(Ek fıkra: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 12 ile) 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun uygulanmasında, emeklilik yönünden, Kurul Başkanına Bakanlık Müsteşarı, Kurul Üyelerine Bakanlık Müsteşar Yardımcısı, Kurul Başkan Yardımcılarına Bakanlık Genel Müdürü, Kurul Birinci Dereceli Daire Başkanlarına

(*) **Bakanlar Kurulu Kararı** Sayı: 87/12380 Sermaye Piyasası Kurulu’nun “Menkul Kıymetler Komisyonları ve Benzeri Kuruluşlar Uluslararası Birliği”ne üye olmasına izin verilmesi; Dışişleri Bakanlığının görüşüne dayanan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığının 7/12/1987 tarihli ve 111830 sayılı yazısı üzerine, 26/3/1987 tarihli ve 3335 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 16/12/1987 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Bakanlık Genel Müdür Yardımcısı ve kazanılmış hak aylıkları birinci derecede olmak kaydıyla Kurul Uzmanlarına Hazine Uzmanı için tespit edilen ek gösterge ve makam tazminatı uygulanır. Bu görevlerde geçirilen süreler makam tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır.

(Ek fıkra: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 12 ile) Kurul Başkan ve üyeliklerine atananların Kurulda görev yaptıkları sürede eski görevleri ile olan ilişkileri kesilir. Ancak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa veya özel mevzuatla düzenlenmiş personel rejimine tabi olanlar, Kuruldaki görevleri sona erdikten sonra, başvuruları halinde ilgili Bakan tarafından müktesseplerine uygun bir kadroya atanırlar. Akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklıdır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi kimselerden Kurul Başkanlığı ve üyeliklerine atananlar ile Kurulda görev alanlar yeniden Devlet memuriyetine dönmek istedikleri takdirde; Kurulda geçirdikleri süreler, öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri derece ve kademeler saklı kalmak üzere, her yılı bir kademe ilerlemesine ve her üç yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir.

(Son fıkra, 15/12/1999 tarihli ve 4487 sayılı Kanunun 12 inci maddesi gereği metinden çıkarılmıştır.)

Ücret ve mali hükümler

MADDE 28 – a) (Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 13 ile)

Kurul Başkan ve üyelerinin aylık ücretleri, en yüksek Devlet memurunun her türlü ödemeler dahil ücretlerini geçmemek üzere, ilgili Bakanın, önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir. Ayrıca, Kurul Başkan ve üyelerine yılda dört ikramiye ödenir. Ancak, bir yılda ödenecek ikramiyelerin yıllık toplamı, en yüksek Devlet memuruna bir yılda ödenecek ikramiyelerin toplam miktarını geçemez. En yüksek Devlet memuruna ödenenlerden Gelir Vergisine tabi olmayanlar bu Kanuna göre de Gelir Vergisine tabi tutulmazlar. Her ne ad altında olursa olsun, bunun dışında herhangi bir ödeme yapılmaz.

Kurul personelinin ücret ve diğer mali hakları Kurul üyeleri için tespit edilen miktarı geçmemek üzere belirlenir.

Kurul memurları ve sözleşme ile çalıştırılacak personelin kadroları ve ücretlerine ilişkin esaslar, Kurulun önerisi ve ilgili Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit olunur. (*)

b) Kurulun bütün giderleri, emrinde kurulacak bir özel hesaptan karşılanır.

(Değişik ikinci fıkra: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile) İhraççılar bu Özel Hesaba, Kurulca kayda alınan, satışı yapılacak sermaye piyasası araçlarının ihraç değerinin binde üçü tutarında ücret yatırmak zorundadırlar. Bu oran gerektiğinde Bakanlar Kurulunca azaltılabilir. (**)

(*) 4487 sayılı Kanunla değiştirilen (a) bendinin değişiklik hükmü 1/1/2005 tarihinde yürürlüğe girer

(**) 1) 4/9/2009 tarihli ve 27339 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 28/7/2009 tarihli ve 2009/15330 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararın 2 inci maddesi ile; 1/11/1996 tarih ve 22804 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 30/9/1996 tarih ve 96/8571 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Karar yürürlükten kaldırılmıştır. 2009/15330 sayılı Kararın yayımı tarihinden itibaren uygulanacak yeni oranlar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

“MADDE 1 – (1) İhraççıların, Sermaye Piyasası Kurulunca kayda alınan, satışı yapılacak sermaye piyasası araçlarının ihraç değerleri üzerinden Kurul'a yatıracakları ücretin hesaplanmasına esas teşkil eden oranlar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

a) İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Gelişen İşletmeler Piyasasında işlem gören ve görecekle olan hisse senetleri için onbinde iki,

b) Borsada ya da teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görüp görmediğine bakılmaksızın diğer hisse senetleri için binde iki,

c) Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca ihraç edilecek borçlanma araçları ve ortaklık varantlarından;

1) Vadesi 180 güne kadar olanlar için onbinde beş,

2) Vadesi 181 gün ile 1 yıl arasında (1 yıl dahil) olanlar için onbinde yedi,

- 3) Vadesi 1 yıl ile 2 yıl arasında (2 yıl dahil) olanlar için binde bir,
4) Vadesi 2 yıldan daha uzun olanlar için binde iki,
ç) Yukarıda sayılmayan sermaye piyasası araçları için binde iki.
- (2) İpotek teminatlı menkul kıymetler, varlık teminatlı menkul kıymetler, konut finansmanı fonu, varlık finansmanı fonu ve yatırım fonlarından alınacak kayda alma ücretinin hesaplanmasında, 2/4/2007 tarihli ve 2007/11943 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hükümleri uygulanır.
- (3) Emeklilik yatırım fonlarından alınacak kayda alma ücretinin hesaplanmasında 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır."
- 2) a.25/12/2003 tarihli ve 5035 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uyarınca eğitim katkı payı uygulamasına son verilmiştir. 21/2/2007 tarihli ve 5582 sayılı Kanunun 33 üncü maddesi ile finansal faaliyet harcına ilişkin düzenlemeler de yürürlükten kaldırılmıştır.
- b. 4481 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükmüne göre tahsil edilen özel işlem vergisi yürürlük süresi 31.12.2003 tarihinde sona ermiştir.
- 3) Kurulca alınan kayda alma ücretleri 19/8/1997 tarihinden itibaren T.C. Merkez Bankası Ankara Şubesi'ndeki 350109000 no'lu Müşterek Fon" hesabına yatırılacaktır.

(**Ek paragraf: 21/2/2007 tarih ve 5582 sayılı Kanun md. 11 ile**) İpotek teminatlı menkul kıymetler teminat havuzunun, varlık teminatlı menkul kıymetler teminat havuzunun, konut finansmanı fonunun, varlık finansmanı fonunun ve yatırım fonunun üçer aylık dönemlerin son işgününde, net varlık değerlerinin yüzbinde beşini aşmamak üzere hesaplanacak kayda alma ücreti, izleyen on işgünü içerisinde Özel Hesaba yatırılır. Bu paragrafta belirtilen oranı aşmamak kaydıyla kayda alma ücretinin oranı Bakanlar Kurulunca belirlenir. (*)

Özel Hesap gelirleri Kurulun giderlerini karşılamaya yetmediği takdirde, açık, Maliye Bakanlığı Bütçesinden verilecek yardımlarla karşılanır.

Bu halde Kurul her mali yılın bitiminden en az dört ay önce, gelecek yıl için yapacağı giderleri ve bütçeden verilmesi gereken yardım tutarını Maliye Bakanlığına bildirir. (**)

c) Kurul 14.7.1965 tarih ve 657 sayılı, 26.5.1927 tarih ve 1050 sayılı, 2.6.1934 tarih ve 2490 sayılı, 22.5.1964 tarih ve 468 sayılı, 21.2.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunlarla bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir. (***)

Düzenlemeler

MADDE 29 – Kurulun yetkilerinin kullanılışı, yönetim ve çalışma esasları, özel hesap (**) gelirlerinin tahsili, giderlerin yapılması ve bu işlemlerin denetlenmesinde uygulanacak usul ve esaslar, aylık ücretlerde yapılacak değişikliklerin esasları, personelinin atanma ve görevden alınma şekilleri, disiplin esasları, görevden alınma şekilleri görevle bağdaşmayan haller ve diğer hak ve yükümlülükleri ile sair hususlar Bakanlar Kurulunca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

BÖLÜM - V

SERMAYE PİYASASI FAALİYETLERİ VE SERMAYE PİYASASI KURUMLARI (**)**

Sermaye piyasası faaliyetleri

MADDE 30 – (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 20 ile) Bu Kanun kapsamına giren sermaye piyasası faaliyetleri;

a) Kurul kaydına alınacak sermaye piyasası araçlarının ihraç veya halka arz yoluyla satışına aracılık,

b) Daha önce ihraç edilmiş olan sermaye piyasası araçlarının aracılık amacıyla alım satımı,

c) (Değişik: 24/6/1995 – KHK/558- md.; İptal: Ana.Mah. 13/11/1995 gün ve E. 1995/45, K. 1995/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 14 ile) Ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli madenlere ve dövize dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçların alım satımının yapılmasına aracılık,

d) (Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 14 ile) Sermaye

(*) 18/4/2007 tarihli ve 26497 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 30/3/2007 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe giren 2/4/2007 tarihli ve 26497 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Karar uyarınca bu oran yüzbinde beş olarak belirlenmiştir.

(**) 28 inci maddenin (b) bendinde ve 29 uncu maddede yer alan "fon" ibareleri 21/2/2001 tarih ve 4629 sayılı "Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanunun 6/c maddesi ile "özel hesap" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(***) 30/1/2002 tarih ve 4743 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile; Kurul, üst Kurul ve bunlara bağlı kurumların; 6245 sayılı Harcırah Kanununa, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununa ve 832 sayılı Sayıştay Kanununa tabi olmayacağı hükme bağlanması nedeniyle Sermaye Piyasası Kurulu da 6245 sayılı Kanuna tâbi olmayacaktır. Bu değişiklik hükmü Kanunun yayım tarihi olan 31/1/2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

(****) Bölüm başlığı, 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

piyasası araçlarının geri alım veya satım taahhüdü ile alım satımı,

e) Yatırım danışmanlığı,

f) (Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 14 ile) Portföy işletmeciliği ve yöneticiliği,

g) (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 14 ile) Diğer sermaye piyasası kurumlarının faaliyetleridir.

(Değişik fıkra: 24/6/1995 – KHK/558-7 md.; İptal: Ana.Mah. 13/11/1995 tarih ve E. 1995/45, K. 1995/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 14 ile) Aracılık, sermaye piyasası araçlarının 31'inci madde çerçevesinde yetkili kuruluşlar tarafından kendi nam ve hesabına, başkası nam ve hesabına, kendi namına başkası hesabına alım satımıdır.

Faaliyet izni

MADDE 31 – (Değişik: 29/4/1992 tarih ve 3794 sayılı Kanun md. 21 ile)

Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacak kurumların, Kuruldan izin almaları zorunludur. Faaliyet ve aracılık türleri itibarıyla başvuru ve izin esasları Kurulca düzenlenir. Sermaye piyasası kurumlarına bir veya birden fazla faaliyet ve aracılık türü için Kurulca izin verilebilir. 30'uncu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan sermaye piyasası faaliyetleri münhasıran aracı kuruluşlarca yürütülür.

İzin verilen kuruluşlara, icra edecekleri sermaye piyasası faaliyetlerini gösteren Yetki Belgesi verilir. Yapılabilecek sermaye piyasası faaliyetleri ve aracılık türleri itibarıyla yüklenilebilecek sorumluluğun azami sınırına ilişkin esaslar Kurulca düzenlenir.

Yetki Belgesi olmayanlar veya belgeleri iptal olunanlar, sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunamayacakları gibi ticaret unvanlarında veya ilan ve reklamlarında bu faaliyetlerde bulundukları intibahı yaratacak hiçbir kelime veya ibare kullanamazlar.

Sermaye piyasası kurumlarında, sermaye piyasası faaliyetlerini yürütmekle görevlendirilecek personelde aranacak asgari şartlar Kurulca belirlenir.

Sermaye piyasası kurumları

MADDE 32 – (Değişik: 29/4/1992 tarih ve 3794 sayılı Kanun md. 22 ile) Bu

Kanuna göre faaliyette bulunabilecek "Sermaye Piyasası Kurumları" aşağıda gösterilmiştir:

- a) Aracı Kurumlar,
- b) Yatırım Ortaklıkları,
- c) Yatırım Fonları,
- d) Sermaye piyasasında faaliyet göstermesine izin verilen diğer kurumlar.

Aracı kurumların kuruluş şartları

MADDE 33 – (Değişik 29/4/1992 tarih ve 3794 sayılı Kanun md. 23 ile) Aracı

kurumların kuruluşlarına Kurulca izin verilebilmesi için,

- a) Anonim ortaklık şeklinde kurulmaları,
- b) Hisse senetlerinin tamamının nama yazılı olması,
- c) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması,
- d) Sermayelerinin Kurulca belirlenen miktardan az olmaması,
- e) Esas sözleşmelerinin bu Kanun hükümlerine uygun olması,

f) (Değişik: 23/1/2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun md. 369 ile) Kurucularının müflis olmaması ve Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye

kullanılması, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmaması, gerekir.

Aracı kuruluşların faaliyet şartları (*)

MADDE 34 – (Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 15 ile) Aracı kuruluşların aracılık faaliyetlerine ilişkin esaslar Kurul tarafından düzenlenir, Kurul, her bir aracılık faaliyetinin ayrı kuruluşlar tarafından yapılmasına ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. Aracı kuruluşlar, Kurulca belirlenecek esaslar dahilinde, izin almak şartıyla, diğer sermaye piyasası faaliyetlerinde de bulunabilirler.

Borsada işlem yapacak aracı kuruluşların, ilgili Borsadan Borsa Üyelik Belgesi almaları zorunludur.

Aracı kurumların faaliyet ve merkez dışı örgütleri ile ilgili ilkeler Kurulca belirlenir. Aracı kurumların merkez dışı örgütlerine Kurulca izin verilir.

Aracı kurumların, işlemlerinin sermaye piyasası ilkelerine ve mevzuatına uygunluğunu denetlemek üzere yeteri kadar müfettiş çalıştırmaları zorunludur.

Aracı kuruluşların, sermaye piyasası faaliyetleri nedeniyle yatıracakları teminatların türü, miktarı, kullanımı alanı ve şekli Kurulca belirlenir. Teminatlar rehn edilemez, haczedilemez, kullanıma amaçları dışında tasarruf edilemez, üçüncü kişilere devredilemez.

Sermaye piyasası kurumlarının pay devirlerinde Kuruldan izin alınması zorunludur. Bu fıkraya göre izin alınmadan yapılan devirler pay defterine kaydolunmaz. Bu hükme aykırı olarak pay defterine yapılan kayıtlar hükümsüzdür. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esaslar Kurulca belirlenir.

Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacak yabancı kuruluşlara ilişkin esaslar Kurulca belirlenir.

Yatırım ortaklıklarının faaliyetlerinin kapsamı

MADDE 35 – (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 25 ile) Yatırım ortaklıkları sermaye piyasası araçları, gayrimenkul, altın ve diğer kıymetli madenler portföylerini işletmek amacıyla kurulan anonim ortaklıklardır. Bu portföyler müstakilen bu unsurlardan oluşabileceği gibi, karma da olabilir.

Bu ortaklıkların kuruluş izni alabilmeleri için 30'uncu maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen portföy işletmeciliği faaliyetinde bulunmak üzere Kurula başvurmaları şarttır. Yatırım ortaklıklarının portföy işletmek dışında yapabilecekleri faaliyetler Kurulca düzenlenir.

Yatırım ortaklıklarının kuruluş ve faaliyet şartları

MADDE 36 – (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 26 ile) Yatırım ortaklıklarına kuruluş ve faaliyet izni verilebilmesi için;

- a) Kayıtlı sermayeli olarak anonim ortaklık şeklinde kurulmaları,
- b) Başlangıç sermayelerinin Kurulca belirlenen miktardan az olmaması,
- c) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması,
- d) Ticaret unvanlarında Yatırım Ortaklığı ibaresinin bulunması,
- e) Esas sözleşmelerinin bu Kanun hükümlerine uygun olması,
- f) (Değişik: 23/1/2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun md. 370 ile) Kurucularının

müflis olmaması ve Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas,

(*) Madde 34; madde başlığı ile birlikte 15/12/1999 tarihli ve 4487 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ile değiştirilmiştir.

ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmaması, gerekir.

Yatırım ortaklıklarının, portföylerinde bulunduracakları kıymetler itibariyle türleri, değerlendirme esasları, portföy sınırlamaları, yönetim ilkeleri, kar dağıtım esasları, saklama usul ve esasları, tabi olacakları yükümlülükler ve tasfiye ile sona ermelerine ilişkin esaslar Kurul tarafından belirlenir.

(Ek fıkra: 15/12/1999 tarihli ve 4487 sayılı Kanun md. 16 ile) Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının kuruluşlarında ve sermaye artırımlarında, Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde aynı sermaye konulabilir. Aynı sermaye karşılığı çıkarılacak senetlerin halka arz esasları Kurulca düzenlenir ve bunların devrinde Türk Ticaret Kanununun 404 üncü maddesi hükmü uygulanmaz.

Yatırım fonları

MADDE 37 – (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 27 ile) Bu Kanun hükümleri uyarınca halktan katılma belgeleri karşılığında toplanan paralarla, belge sahipleri hesabına, riskin dağıtılması ilkesi ve inançlı mülkiyet esaslarına göre sermaye piyasası araçları, gayrimenkul, altın ve diğer kıymetli madenler portföyü işletmek amacıyla kurulan mal varlığına Yatırım Fonu adı verilir.

Fonun tüzel kişiliği yoktur; ancak mal varlığı kurucunun mal varlığından ayrıdır. Kurucu, fonu, yatırım fonu katılma belgesi sahiplerinin haklarını koruyacak şekilde temsil eder, yönetir veya yönetimini denetler. Fon varlığının korunması ve saklanması kurucu sorumludur. Kurucu ile katılma belgesi sahipleri arasındaki ilişkilere bu Kanunda ve ilgili mevzuatta hüküm bulunmayan hallerde Borçlar Kanununun Vekalet Akdi hükümleri uygulanır.

Yatırım fonu ve yatırım ortaklığı portföylerinde bulunan taşınmazlarla, taşınmaza dayalı senetlerin tescil, şerh ve diğer tapu işlemlerinin yerine getirilmesine ilişkin esaslar, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün bağlı olduğu bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirlenir.

Yatırım fonları kuruluş ve faaliyet şartları

MADDE 38 – (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 28 ile) Yatırım Fonu kurmak için, kurucunun Yatırım Fonu içtüzüğünü hazırlayarak, bunun noterden tasdikli bir örneği ve Kurulca belirlenecek diğer belgelerle birlikte, Kurula izin için başvurusu zorunludur. Banka ve sigorta şirketlerinin yatırım fonu kurmak üzere Kurula başvurmaları halinde Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın görüşü alınır.

Fon yönetimi ve saklama hizmetlerinin farklı kurumlarda yürütülmesine Kurul tarafından karar verilebilir.

Bankalar, sigorta şirketleri, aracı kurumlar, kanunlarında engel bulunmayan emekli ve yardım sandıkları ile 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesi uyarınca kurulmuş olan sandıklardan, Kurulun tebliğle belirleyeceği esaslara uyanlar Yatırım Fonu kurabilirler.

Kurul;

a) Fonun kuruluşu, fonun asgari tutarı, fon türleri itibariyle portföylerde bulundurulabilecek kıymetleri ve portföy sınırlamaları, değerlendirme esasları, fon karının tespiti ve dağıtımı ile fonun faaliyet ve yönetim ilkelerini, birleşmesini, sona ermesini ve tasfiyesini,

b) Fon içtüzüğünün, yönetim ve saklama sözleşmelerinin düzenlenmesini, kapsamını, değiştirilmesini, tescil ve ilanını, katılma belgelerinin değerine, ihraç ve geri satın alma fiyatlarının hesaplanmasına ve ilanına, alım satım ilkelerine ilişkin esasları, belirler.

Fon mal varlığı rehnedilemez, teminat gösterilemez ve üçüncü şahıslar tarafından haczedilemez.

Fon kurucusu veya yöneticisinin iflası veya tasfiyesi halinde Kurul gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.

Konut finansmanı

MADDE 38/A - (Ek: 21/2/2007 tarihli ve 5582 sayılı Kanun md. 12 ile) Konut finansmanı, konut edinmeleri amacıyla tüketicilere kredi kullandırılması, konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralanması, sahip oldukları konutların teminatı altında tüketicilere kredi kullandırılmasıdır. Bu kapsamdaki kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kullandırılan krediler de konut finansmanı kapsamındadır.

Konut finansmanı kuruluşları konut finansmanı amacıyla doğrudan tüketiciye kredi kullandıran ya da finansal kiralama yapan bankalar ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından konut finansmanı faaliyetinde bulunması uygun görülen finansal kiralama şirketleri ve finansman şirketleridir.

Hazine Müsteşarlığı konut finansmanına ilişkin sigorta sözleşmeleri ile ilgili usûl ve esasları Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği'nin, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ise konut finansmanı kapsamındaki kredilerin yeniden finansmanına ilişkin usûl ve esasları Türkiye Bankalar Birliğinin görüşlerini alarak belirlemeye yetkilidir.

Kurul, ihraç edilecek ipotekli sermaye piyasası araçlarının dayanağı veya teminatı olan kredi ve finansal kiralama alacakları için, kredi açılması veya finansal kiralama sözleşmesi yapılması, bu alacakların konut finansman fonu portföyüne alınması ya da ipotek teminatlı menkul kıymetlere dayanak oluşturan teminat havuzuna dahil edilmesi veya fon portföyüne alınan ya da teminat havuzuna dahil edilen alacakların yeniden değerlendirilmesi aşamalarında, konut değerlemesinin gayrimenkul değerlendirme faaliyeti konusunda yetki verilmiş kişi veya kurumlar tarafından yapılmış olmasını zorunlu tutmaya yetkilidir.

Konut finansmanı fonu

MADDE 38/B - (Ek: 21/2/2007 tarihli ve 5582 sayılı Kanun md. 12 ile) Konut finansmanı fonu, ihraç edilen ipoteğe dayalı menkul kıymetler karşılığında toplanan paralarla, ipoteğe dayalı menkul kıymet sahipleri hesabına inançlı mülkiyet esaslarına göre oluşturulan malvarlığıdır.

Fon kurucuları, fon portföyünde yer alan kredilerin ve bunlarla bağlantılı işlemlerin ödemelerine aracılık edenler, fon kurma limiti, portföyün riskten korunması veya kredi değerliliğinin artırılması amacıyla yapılan sözleşmeler dahil fon portföyüne alınabilecek varlık türleri, portföy sınırlamaları ile ipoteğe dayalı menkul kıymetlerin ihraç ve Kurul kaydına alınmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurulca belirlenir. Kurucular, ihraç edilen ipoteğe dayalı menkul kıymetlere yönelik garanti verebilirler.

Fonun tüzel kişiliği yoktur, ancak malvarlığı kurucunun mal varlığından ayrıdır. Fon malvarlığı, ihraç edilen ipoteğe dayalı menkul kıymetler itfa edilinceye kadar, başka bir amaçla tasarruf edilemez, rehnedilemez, teminat gösterilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dahil olmak üzere haczedilemez, ihtiyatî tedbir kararı verilemez ve iflâs masasına dahil edilemez.

Fon kurulu, ihraç edilen ipoteğe dayalı menkul kıymetlerin sahiplerinin haklarını koruyacak şekilde fonu temsil eder ve yönetir. Fon portföyüne alınan varlıkların kayıtlarının doğruluğundan ve bu varlıkların korunması ve saklanması fon kurulu sorumludur. Fon kuruluna ilişkin şartlar ile fon varlıklarının yönetimine ilişkin usûl ve esaslar Kurulca belirlenir.

Kurucu, fon kurulu ve ihraç edilen ipoteğe dayalı menkul kıymetlerin sahipleri arasındaki ilişkilere bu Kanunda ve ilgili mevzuatta hüküm bulunmayan hallerde Borçlar Kanununun vekâlet akdi hükümleri uygulanır.

Kurul, fon portföyündeki varlıklara ilişkin kayıtların ayrı bir kayıt kuruluşu nezdinde de tutulmasını zorunlu tutabilir.

İpotekle teminat altına alınmış bir kredi veya konusu gayrimenkul olan bir finansal kiralama sözleşmesinden kaynaklanan alacakların fon portföyüne alınması halinde, kredi veya alacağın fona devredildiği hususu ilgili gayrimenkulün tapu sicilinde beyanlar hanesine kaydedilir. Kurul, ipotekle teminat altına alınmış bir kredi veya konusu gayrimenkul olan bir finansal kiralama sözleşmesinden kaynaklanan alacakların fon portföyüne alınması halinde, ipoteğin veya mülkiyetin; fon hesabına, kurucu adına tapuya tescil ettirilmesini zorunlu tutabilir.

Fon içtüzüğü, ipoteğe dayalı menkul kıymetlerin sahipleri, kurucu ve fon kurulu arasında, fon portföyünün inanca mülkiyet esaslarına göre saklanmasını ve vekâlet akdi hükümlerine göre yönetimini konu alan iltihakî bir sözleşmedir.

Fon içtüzüğü ve Kurulca belirlenecek diğer belgelerle birlikte, fon kuruluşuna izin verilmesi ve ihraç edilecek ipoteğe dayalı menkul kıymetlerin kayda alınması talebiyle Kurula başvurulması zorunludur.

Fon portföyü farklı sınıflara ayrılarak bu sınıflar üzerine farklı haklar içeren ipoteğe dayalı menkul kıymetler ihraç edilebilir. Farklı ipoteğe dayalı menkul kıymet ihraçları ile ihraç edilen ipoteğe dayalı menkul kıymetlerin sahiplerine verdiği haklara ilişkin esasların fon içtüzüğünde belirlenmesi şarttır.

Kurul, portföydeki varlıkların değerlendirme esaslarına, fonun faaliyet ve yönetim ilkelerine, birleşmesine, sona ermesine ve tasfiyesine, fon içtüzüğü, fon yönetim sözleşmesi ve saklama sözleşmesinin kapsamına, değiştirilmesine, tescil ve ilanına ilişkin usûl ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Kurucu veya fonun geri ödeme güçlüğüne düşmesi halinde Kurul, fonun yönetim ve temsiliyetini Yatırımcıları Koruma Fonu veya atanacak diğer bir fon kurulu tarafından yürütülmesine veya fonun başka bir kurucuya devredilmesine karar verebilir. Bu durumda, kurucunun garanti vermiş olması halinde, ihraç edilen sermaye piyasası araçlarının geri ödemelerinin fon malvarlığından karşılanamayan kısmının tam ve zamanında yapılmasına ilişkin yükümlülüğü devam eder. Kurul, atanacak fon kuruluna veya Yatırımcıları Koruma Fonuna bu fıkra kapsamındaki hizmetleri karşılığında fon malvarlığından ödeme yapılması hususunda karar vermeye ve yapılacak ödemenin hesaplanmasına ilişkin usûl ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Fon kurucusunun iflâsı veya tasfiyesi veya fon kurulu üyelerinin iflâsı halinde Kurul, gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.

Varlık finansmanı fonu

MADDE 38/C - (Ek: 21/2/2007 tarihli ve 5582 sayılı Kanun md. 12 ile) Varlık finansmanı fonu, ihraç edilen varlığa dayalı menkul kıymetler karşılığında toplanan paralarla, varlığa dayalı menkul kıymet sahipleri hesabına inanca mülkiyet esaslarına göre oluşturulan malvarlığıdır. Varlık finansmanı fonu portföylerine alınabilecek varlıklar Kurulca belirlenir.

Bu Kanunun 38/B maddesinin birinci fıkrası hükmü dışındaki diğer fıkrası hükümleri, varlık finansmanı fonları için de uygulanır.

Diğer sermaye piyasası kurumları

MADDE 39 - (Değişik: 24/6/1995 –KHK-558/9 md.; İptal : Ana. Mah.’nin 13/11/1995 gün ve E. 1995/45, K. 1995/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 17 ile; Değişik: 21/2/2007 tarih ve 5582 sayılı Kanun md. 13 ile) Diğer sermaye piyasası kurumları; kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen, sermaye piyasası araçlarının takas ve saklanması, derecelendirilmesi, ihraççıların ve sermaye piyasası kurumlarının denetlenmesi ile uğraşan kuruluşlar, yatırım danışmanlığı, portföy yönetimi gibi sermaye piyasası faaliyetlerini yerine getiren şirketler, varlık yönetim şirketleri, ipotek finansmanı

kuruluşları, konut finansmanı fonları, varlık finansmanı fonları, risk sermayesi yatırım fonları, risk sermayesi yatırım ortaklıkları, vadeli işlemler aracılık şirketleri, sermaye piyasasında faaliyette bulunacak gayrimenkul değerlendirme kurumları ve portföy saklama şirketleridir.

İpotek finansmanı kuruluşları

MADDE 39/A – (Ek: 21/2/2007 tarihli ve 5582 sayılı Kanun md. 14 ile) İpotek finansmanı kuruluşları, münhasıran konut finansmanından kaynaklanan alacakların devralınması, devredilmesi, devralınan alacaklardan oluşan varlıkların yönetimi ve alacakların teminat olarak alınması suretiyle kaynak temini amacıyla kurulan, sermaye piyasası kurumu niteliğini haiz anonim ortaklıklardır. İpotek finansmanı kuruluşları faaliyetlerinin gerektirdiği risk yönetimi amaçlı işlemleri yürütebilirler.

İpotek finansmanı kuruluşlarının nakden ve her türlü muvazaadan âri olarak ödenmiş sermayeleri 5411 sayılı Bankacılık Kanununda kalkınma ve yatırım bankaları için öngörülen tutardan az olamaz. Kurucularının ve sermayelerinin veya oy haklarının doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on veya daha fazlasını teşkil eden paylar ile bu oranın altında olsa dahi yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren payların sahiplerinin 5411 sayılı Bankacılık Kanununda banka kurucu ortakları için aranan şartları taşımaları zorunludur.

Konut finansmanından kaynaklanan alacakların ve diğer varlıkların teminat gösterilmesi suretiyle ipotek finansmanı kuruluşlarından kaynak temin edilmesi halinde, teminat gösterilen varlıklar, başka bir amaçla tasarruf edilemez, rehn edilemez, teminat gösterilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dahil olmak üzere üçüncü şahıslar tarafından haczedilemez, ihtiyatî tedbir kararı verilemez ve iflâs masasına dahil edilemez. Kurul, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun uygun görüşünü almak suretiyle, teminat gösterilen varlıklara ilişkin kayıtların ayrı bir kayıt kuruluşu nezdinde de tutulmasını zorunlu tutabilir.

İpotek finansmanı kuruluşlarının kuruluşuna, faaliyet ilke ve esaslarına, faaliyetler itibarıyla izin esaslarına, tâbi olacakları yükümlülüklerle ilişkin hususlar, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun uygun görüşünü almak suretiyle, Kurul tarafından belirlenir. İpotek finansmanı kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet izni almak üzere Kurula başvurması şarttır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun gözetim ve denetimine tâbi olan bir kuruluşun iştirak etmesi öngörülen ipotek finansmanı kuruluşları için kuruluş izni alınmak üzere Kurula başvurulması halinde, kuruluş izni verilebilmesi için Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun uygun görüşünün alınması zorunludur.

Borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar

MADDE 40 – (Değişik: 15/12/1999 tarihli ve 4487 sayılı Kanun md. 18 ile)

Sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği borsalar, özel kanunlarında yazılı esaslar çerçevesinde teşkilatlanarak, menkul kıymetlerin ve diğer sermaye piyasası araçlarının güven ve istikrar içinde, serbest rekabet şartları altında kolayca alınıp satılabilmesini sağlamak ve oluşan fiyatları tespit ve ilan etmekle yetkili olarak kurulan kamu tüzel kişiliğini haiz kurumlardır.

Münhasıran, ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli madenlere ve dövize dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile her türlü türev araçlardan oluşan sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği tüzel kişiliği haiz borsalar, Kurulun teklifi ve ilgili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunun onayı ile kurulur. Bu borsaların kuruluş, teşkilat, faaliyet, denetim, üyelik ilke ve esasları ilgili bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir. Bu borsalar anonim şirket niteliğinde kurulursa, yıllık karlarının %20'sinden fazlasını dağıtamazlar. Bu fıkra kapsamındaki sermaye piyasası araçları damga vergisinden muaftır.

Borsaların malı, Devlet malı hükmündedir. Borsaların başkan ve yönetim kurulu üyeleri ile personeli hakkında, Kanunun 25 inci maddesi hükmü uygulanır.

Kurul, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin sermaye piyasalarından fon sağlamalarına imkan sağlayacak piyasalar ile sermaye piyasası araçlarının alım ve satımının yapıldığı diğer teşkilatlanmış piyasaların kuruluşuna ve bunların güven, açıklık ve kararlılık içinde faaliyet göstermesinin sağlanmasına ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

Kurul, bu madde kapsamındaki borsaların, piyasaların ve diğer teşkilatlanmış piyasaların izleme ve denetim merciidir.

Bu Kanuna göre kurulan borsalar özel bütçe ile idare olunur. Bütçe yılı takvim yılıdır. Bütçeleri ve personel kadroları yönetim kurullarının teklifi üzerine genel kurullarınca kesinleştirilir. Borsaların, kotasyon ücreti, tescil ücreti ve borsa payından oluşan gelirlerinin %5'i Kurul bütçesine gelir olarak kaydedilir. Bu oranı Kurulun talebi üzerine, %10'a kadar artırmaya, borsaların türleri ve gelişmişlik düzeyleri itibarıyla daha düşük oranda pay ayrılmasına veya hiç pay ayrılmamasına ilgili Bakan karar verebilir. Ancak bu maddeye göre Kurula gelir kaydedilecek tutar, borsaların yıllık gelir-gider farkının ve anonim ortaklık niteliğini haiz borsaların yıllık net karının %10'unu aşamaz. Bu maddeye göre yapılacak ödemelerin, gelirin tahakkuk ettiği yılı izleyen takvim yılının en geç dördüncü ayının sonuna kadar yapılması zorunludur.

Kambiyo ve kıymetli madenler borsaları

MADDE 40/A – (Ek: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 31 ile) Kambiyo ve kıymetli madenlerle ilgili borsaları kurmaya, bunların çalışma esaslarını tespiti, bu borsalarda faaliyet gösterecek araçlarla ilgili esasları belirleyerek bu borsaların ve araçların izleme ve denetimi ile ilgili düzenlemeleri yapmaya ilgili Bakanlık yetkilidir.

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği

MADDE 40/B – (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 19 ile)

Türkiye'de sermaye piyasasında aracılık faaliyetinde bulunmaya bu Kanunla yetkili kılınmış kuruluşlar, tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğine üye olmak için başvurmak zorundadırlar. Bunun için ilgili Kuruluş, aracı kuruluş niteliğini kazandığı andan itibaren üç ay içinde gerekli başvuruyu yapmakla yükümlüdür. Anılan yükümlülüğe uymayan kuruluşların aracılık faaliyetleri Kurulca durdurulur.

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği, sermaye piyasasının ve aracılık faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere araştırmalar yapmak, Birlik üyelerinin dayanışma ve sermaye piyasasının gerektirdiği özen ve disiplin içerisinde çalışmalarına yönelik meslek kurallarını oluşturmak, haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almak, kendisine mevzuatla bırakılan veya Kurulca belirlenen konularda düzenlemeler yapmak, yürütmek, denetlemek; Birlik statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek amacıyla ilgili hususlarda üye kuruluşları temsilen ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak; mesleki gelişmeleri, idari ve yasal düzenlemeleri izleyerek, bu konuda üyeleri aydınlatmakla görevli ve yetkilidir.

Birlik, alacağı, kararlarda ve yapacağı düzenlemelerde, bu Kanuna, Kurul yönetmelik, tebliğ ve kararlarına, sermaye piyasaları ile ilgili diğer mevzuata uymakla yükümlüdür.

Birliğin organları ve statüsü

MADDE 40/C - (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 20 ile) Birliğin zorunlu organları, genel kurul, yönetim kurulu ve denetleme kuruludur.

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğinin organlarının seçimi, Birlik üyeleri tarafından bu Kanunda öngörülen esaslar çerçevesinde gizli oyla ve yargı gözetimi altında gerçekleştirilir.

Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce, seçimlere katılacak Birlik üyelerini ve temsilcilerini belirleyen liste, toplantının gündemini, yerini,

gününü, saatini ve çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek Seçim Kurulu Başkanı hakime tevdi edilir. Hakim gerekli incelemeyi yaparak listeyi ve diğer hususları onaylar, bir sandık kurulu başkanı ve iki sandık kurulu üyesi ile bunlar için birer yedek üye atar. Oy verme işlemi, gizli oy açık tasnif esasına göre yapılır. Seçim sürecinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip, sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanağın düzenlenmesinden itibaren iki iş günü içerisinde seçimlere yapılacak her türlü itiraz hakim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

Birliğin organları, gelirleri, giderleri ve çalışma esasları, üyeliğe kabul, üyelikten geçici ve sürekli çıkarma esasları, Kurulun önerisi ve ilgili Bakanlığın uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Statüsünde düzenlenir. Birlik, Statünün yürürlüğe girmesiyle tüzel kişilik kazanır. Kurul, Birliğin talebi üzerine ya da re'sen gerekli görülen hallerde, Birliğin görüşünü alarak, Statüde değişiklik yapılmasını ilgili Bakanlığa teklif edebilir. Statü, bu teklifin ilgili Bakanlıkça uygun görülmesi ve Bakanlar Kurulu kararı ile değiştirilebilir. Birlik ödentileri, Statüde belirlenen süre içinde ödenmediği takdirde, Birlik tarafından icra yoluyla tahsil olunur. Birlik ödentilerinin ödenmesine dair kararlar 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinde yazılı resmi belge niteliğindedir.

Üyeler, Birlik Statüsüne ve Birlikçe alınacak kararlara uymak zorundadırlar.

Birliğin her türlü işlem ve hesapları Kurul tarafından denetlenir. Üyeliğe kabul başvurusunun reddi, üyelikten geçici ve sürekli çıkarmaya ilişkin olarak Birliğin yetkili organınca alınan karara karşı, kararın ilgiliye tebliğini izleyen on iş günü içerisinde Kurul nezdinde itiraz edilebilir. İtiraza ilişkin olarak Kurulca verilecek kararlar kesindir.

Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği

MADDE 40/D- (Ek: 21/2/2007 tarih ve 5582 sayılı Kanun md. 15 ile)

Gayrimenkul değerleme uzmanlığı lisansına sahip olanlar, tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğine üye olmak için başvurmak zorundadırlar. Lisans sahibi, lisans almaya hak kazandığının kendisine tebliğinden itibaren üç ay içinde gerekli başvuruyu yapmakla yükümlüdür. Anılan yükümlülüğe uymayan kimselerin lisansı Kurulca iptal edilir.

Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği, gayrimenkul piyasasının ve gayrimenkul değerleme faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere araştırmalar yapmak, eğitim ve sertifika vermek, Birlik üyelerinin dayanışma ve mesleğin gerektirdiği özen ve disiplin içerisinde çalışmalarına yönelik meslek kurallarını ve değerleme standartlarını oluşturmak, haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almak, kendisine mevzuatla verilen veya Kurulca belirlenen konularda düzenlemeler yapmak, yürütmek, denetlemek, Birlik Statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek, ilgili konularda üyeleri temsilen ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak, mesleki gelişmeleri, idari ve yasal düzenlemeleri izleyerek bu konuda üyeleri aydınlatmakla görevli ve yetkilidir.

Birlik, bölgesel ve ülke genelinde gayrimenkul değerleri konusunda istatistikler oluşturur ve yayınlar. Konut finansmanı kapsamında yapılan değerlemelere ilişkin bilgilerin, Birlik tarafından belirlenecek usûl ve esaslara göre Birliğe iletilmesi zorunludur.

Birlik, alacağı kararlarda ve yapacağı düzenlemelerde, bu Kanuna, Kurul yönetmelik, tebliğ ve kararlarına ve ilgili diğer mevzuata uymakla yükümlüdür.

Üyeler, Birlik Statüsüne ve Birlikçe alınacak kararlara uymak zorundadırlar.

Birlik, 40/C maddesindeki hükümlere tâbidir.

Yönetim ilkeleri

MADDE 41 – (29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Hesap raporu ve ilanı

MADDE 42 – (29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Bankanın iflası veya tasfiyesi

MADDE 43 – (29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Fonun sona ermesi

MADDE 44 – (29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

**BÖLÜM – VI
DENETİM VE CEZAİ SORUMLULUK**

Denetime yetkililer

MADDE 45 – (Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 21 ile) Bu Kanun ve diğer kanunların sermaye piyasası ile ilgili hükümlerinin uygulanmasının ve her türlü sermaye piyasası faaliyet ve işlemlerinin denetimi Kurul uzman ve uzman yardımcıları tarafından yapılır.

Kurulca görevlendirilen Kurul uzman ve uzman yardımcıları; ihraççılar, sermaye piyasası kurumları, bunların iştirak ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişilerden bu Kanun ve diğer kanunların sermaye piyasasına ilişkin hükümleriyle ilgili görecekları bilgileri istemeye, bunların tüm defter, kayıt ve belgelerini ve sair bilgi ihtiva eden vasıtalarını incelemeye ve bunların örneklerini almaya, işlem ve hesaplarını denetlemeye, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya, gerekli tutanakları düzenlemeye yetkili olup, ilgililer de istenilen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların örneklerini vermek, yazılı ve sözlü bilgi vermek ve tutanakları imzalamakla yükümlüdürler.

Birinci ve ikinci fıkra hükümleri çerçevesinde kendilerinden bilgi istenilen gerçek ve tüzel kişiler özel kanunlarda yazılı gizlilik ve sır saklama hükümlerini ileri sürerek bilgi vermekten imtina edemezler.

Denetimle görevlendirilen uzmanlar tarafından istenecek defter, evrak, dosya, kayıt ve diğer belgelerin ibraz veya teslim edilmemesi halinde, ihraççılar, sermaye piyasası kurumları, bunların iştirak ve kuruluşları nezdinde arama yapılabilir. Arama, Kurulun gerekçeli bir yazı ile arama kararı vermeye yetkili sulh ceza hakiminden talepte bulunması üzerine, sulh ceza hakiminin istenilen yerlerde arama yapılmasına karar vermesi halinde yapılabilir. Aramada bulunan ve incelenmesine lüzum görülen defterler ve belgeler ayrıntılı bir tutanakla tespit olunur ve yerinde incelemenin mümkün olmadığı hallerde, muhafaza altına alınarak inceleme yapanın çalıştığı yere sevk edilir. Arama sonucunda alınan defter ve belgeler üzerindeki incelemeler en geç üç ay içinde sonuçlandırılarak bir tutanakla sahibine geri verilir.

Bu madde uyarınca yapılacak tebligatlara, Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Tedbirler

MADDE 46– (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 33 ile) Kurul, bu Kanun uyarınca yaptığı izleme, inceleme ve denetlemeler sonucunda;

a) **(Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 22 ile)** Kurula kayıt yükümlülüğü yerine getirilmeksizin yapılmış ihraç, halka arz ve satış işlemleriyle, izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinin durdurulması için gerekli her türlü tedbiri almaya; kayıt yükümlülüğüne uyulmaksızın yapılan halka arz ve satış sonucu satılan kısmın karşılığı ve satışı yapılacak senetler için her türlü teminattan muaf olarak ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz istemeye, tedbir ve haciz tarihinden itibaren altı ay içinde dava açmaya veya takip yapmaya; her türlü hukuki ve cezai sorumluluk saklı kalmak kaydıyla, izinsiz sermaye

piyasası faaliyet ve işlemlerinin doğurduğu sonuçların iptali için tespit tarihlerinden itibaren üç ay, vukuu tarihlerinden itibaren bir yıl içinde dava açmaya,

b) 12'nci maddedeki esaslar çerçevesinde alınan yönetim kurulu kararları aleyhine, bu kararların ilanından itibaren otuz gün içinde ortaklık merkezinin bulunduğu yer ticaret mahkemesinde iptal davası açmaya ve bu kararların icrasının geri bırakılmasını istemeye,

c) (Değişik: 24/6/1995 –KHK-558/12 md.; İptal: Ana.Mah. 13/11/1995 gün ve E. 95/45, K. 95/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme :15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 22 ile) Bu Kanuna tabi anonim ortaklık ve sermaye piyasası kurumlarının, kanuna, esas sözleşme hükümlerine veya işletme maksat ve mevzuata aykırı görülen durum ve işlemleri ile sermayenin azalmasına veya kaybına yol açan işlemlerinin hukuka aykırılığının tespiti veya iptali için dava açmaya, Türk Ticaret Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla ilgililerden aykırılıkların giderilmesi için tedbir almasını ve öngörülen işlemleri yapmasını istemeye ve gerektiğinde bu halleri ilgili mercilere intikal ettirmeye,

d) 15'inci maddenin son fıkrasında belirtilen işlemlerde bulundukları tespit edilen anonim ortaklıklardan, denetleme sonuçlarının Kurul tarafından belirlenecek şekil ve esaslar dahilinde ortaklara duyurulmasını istemeye,

e) Mevzuat uyarınca açıklanması gerekirken açıklanmamış bilgileri ve mevzuata aykırılıkları, masrafı ilgili anonim ortaklık, kişi, kuruluş veya sermaye piyasası kurumlarından tahsil edilmek üzere kamuoyuna duyurmaya,

f) (Değişik: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md.22 ile) Denetimle görevlendirilenler tarafından istenecek defter, evrak, dosya, kayıt ve bilgi ihtiva eden diğer vasıtaların ibraz veya teslim edilmemesi halinde, gerektiğinde mahkemeye başvurarak, bunların ibraz veya tesliminin sağlanmasını talep etmeye,

g) (Değişik: 24/6/1995 –KHK-558/12 md.; İptal: Ana.Mah. 13/11/1995 gün ve E. 95/45, K. 95/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 22 ile) Sermaye piyasası kurumlarının mevzuat, esas sözleşme ve içtüzük hükümlerine aykırı faaliyetlerinin tespit edilmesi halinde, ilgililerden, aykırılıkların giderilmesi ve kanuna, işletme amaç ve ilkelerine uygunluğun sağlanmasını istemeye; aykırılıkta sorumluluğu tespit edilen kurum görevlilerinin, haklarında kovuşturmayla geçildikten sonra yargılama sonuçlanıncaya kadar imza yetkilerini sınırlandırmaya veya kaldırmaya; aykırılıkların giderilmemesi veya giderilemeyecek aykırılıkların tespit edilmesi durumunda, gerekli her türlü tedbiri almaya ve bu kurumların faaliyetlerini geçici veya sürekli olarak durdurmaya ve yetkilerini kaldırmaya,

h) (Değişik: 24/6/1995 –KHK-558/12 md.; İptal: Ana.Mah. 13/11/1995 gün ve E. 95/45, K. 95/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 22 ile) Sermaye piyasası kurumlarının, mali yapılarının ciddi surette zayıflamakta olduğunun tespiti halinde; verilecek uygun süre içinde, mali durumlarının güçlendirilmesini istemeye; kurum görevlilerinin imza yetkilerini sınırlandırmaya veya kaldırmaya; verilen bu süre içinde, bu kurumlar tarafından gerekli tedbirlerin alınmaması halinde veya mali durumlarının taahhütlerini karşılayamayacak kadar zayıflamış olduğunun tespiti halinde gerekli tedbirleri almaya, herhangi bir süre vermeksizin kurumların faaliyetlerini geçici olarak durdurmaya veya sürekli olarak durdurarak yetkilerini kaldırmaya; bu tedbirlerden netice alınmadığı takdirde tedrici tasfiyelerine karar vermeye ve tasfiyenin bitmesini takiben gerektiğinde veya tedrici tasfiyeye gitmeksizin doğrudan iflaslarını istemeye,

i) (Değişik: 24/6/1995 –KHK-558/12 md.; İptal: Ana.Mah. 13/11/1995 gün ve E. 95/45, K. 95/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 22 ile) Kanunun 47 nci madde (A) bendi hükmünde sayılan fiillere doğrudan ya da dolaylı olarak iştirak ettikleri Kurulca tespit edilen gerçek veya tüzel kişilerin, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda geçici veya sürekli olarak işlem yapmalarının önlenmesini teminen gerekli tedbirleri almaya,

j) (Değişik: 24/6/1995 –KHK-558/12 md. ; İptal: Ana.Mah. 13/11/1995 gün ve E. 95/45, K. 95/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 22 ile) Gerek görülen hallerde, halka açık anonim ortaklıkların genel kurullarına, oy hakkı bulunmaksızın bir gözlemci göndermeye,

k) (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 22 ile) Sermaye piyasası kurumlarının (h) bendi hükmü uyarınca, tedrici tasfiyeye girmesi veya iflası durumlarında, Kurulca sorumlulukları tespit edilmiş bulunmak kaydıyla, %10'undan fazla paya sahip ortaklarının, görevden ayrılmış olan veya halen görevde bulunan yönetim kurulu başkan ve üyelerinin ve imzaya yetkili yöneticileri ile yatırım fonu yöneticilerinin şahsen iflaslarını istemeye,

yetkilidir.

(Ek fıkra: 24/6/1995 –KHK-558/12 md.; İptal: Ana.Mah. 13/11/1995 gün ve E. 95/45, K. 95/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 22 ile) Yetkileri sürekli olarak kaldırılan sermaye piyasası kurumlarının malvarlıkları, yetkinin kaldırılmasına ilişkin Kurul kararının alındığı tarihten itibaren tedrici tasfiye işlemlerinin tamamlandığı ilan edilinceye; tedrici tasfiyeyi takiben veya doğrudan iflas talebinde bulunulması halinde, iflas talebinin mahkemece esastan karara bağlanmasına kadar, tedrici tasfiye çerçevesinde Yatırımcıları Koruma Fonu ve Kurul tarafından yapılacak işlemler hariç, üçüncü kişilere devredilemez, rehnedilemez, teminat gösterilemez, haczedilemez, başlamış tüm icra takipleri de kendiliğinden durur.

(Ek fıkra: 24/6/1995 –KHK-558/12 md.; İptal: Ana.Mah. 13/11/1995 gün ve E. 95/45, K. 95/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 22 ile) Sermaye piyasasında izinsiz olarak faaliyette bulunduğu, yetki belgeleri iptal olunduğu veya faaliyetleri geçici olarak durdurulduğu halde ticaret unvanlarında, ilan ve reklamlarında, sermaye piyasasında faaliyette bulundukları itibarını yaratacak kelime veya ibare kullanıldığının tespiti halinde sorumlular hakkında cezai kovuşturma yapılmakla birlikte, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, Kurulun talebi üzerine en büyük mülki amirlerce bunların işyerleri geçici olarak kapatılabileceği ve ilan ve reklamları durdurulabileceği gibi, kanuna aykırı belgeleriyle, ilan ve reklamları toplatılabilir.

(Ek fıkra: 24/6/1995 –KHK-558/12 md.; İptal: Ana.Mah. 13/11/1995 gün ve E. 95/45, K. 95/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 22 ile) Bu maddenin birinci fıkrasının (g) ve (h) bendleri uyarınca yetkileri kaldıran görevliler, haklarındaki yargılama sonuçlanıncaya kadar Kurulun izni olmadıkça hiçbir sermaye piyasası kurumunda imzaya yetkili personel olarak çalıştıramazlar.

(Ek fıkra: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 22 ile) Bu maddenin birinci fıkrasının (h) bendine göre faaliyetleri geçici olarak durdurulan sermaye piyasası kurumlarının mal varlığı hakkında da, Kurulca geçici durdurma kararı verildiği tarihten, tekrar faaliyete geçme izni verilmesi tarihine kadar ikinci fıkra hükmü uygulanır.

(Ek fıkra: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 22 ile) Bu madde kapsamında Kurul tarafından açılacak davalarda ve yapılacak takiplerde Kurul, her türlü teminat ve harçtan muaftır.

Yatırımcıları Koruma Fonu (*)

MADDE 46/A- (Ek: 24/6/1995 –KHK-558/12 md. ; İptal: Ana. Mah. 13/11/1995 gün ve E. 95/45, K. 95/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 23 ile) Hakkında tedrici tasfiye veya iflas kararı verilen aracı kurumların ve Bankalar Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla Bakanlar Kurulu Kararıyla faaliyetleri durdurulan bu Kanunun 50 nci maddesi (a) bendi hükmü

(*) 46/A maddesi 15/12/1999 tarihli ve 4487 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi ile madde başlığı da dahil olmak üzere değiştirilerek yeniden düzenlenmiştir.

kapsamındaki bankaların, yaptıkları sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemleri nedeniyle müşterilerine karşı hisse senedi işlemlerinden doğan nakit ödeme ve hisse senedi teslim yükümlülüklerini ve bu Kanunun 46/B maddesinde düzenlenen görevleri bu Kanunda öngörülen esaslara göre yerine getirmek ve tasfiye giderlerini karşılamak amacıyla tüzel kişiliği haiz Yatırımcıları Koruma Fonu kurulmuştur. Bütün aracı kuruluşlar, bu Fona katılmak zorundadır.

(Ek fıkra: 21/2/2007 tarih ve 5582 sayılı Kanun md. 16 ile) Kurul, 46 ncı maddenin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca tedricî tasfiyesine karar verilmesi halinde ipotek finansmanı kuruluşunun tedricî tasfiyesinin Fon tarafından yürütülmesine, ayrıca ihraççının yükümlülüklerini vadesinde yerine getirememesi, yükümlülüklerinin toplam değerinin varlıklarının toplam değerini aşması, yönetiminin kamu kurumlarına devredilmesi, faaliyet izninin kaldırılması veya iflâsı halinde ipotek teminatlı menkul kıymetler ve varlık teminatlı menkul kıymetlerin teminatı olan varlıklardan oluşan teminat havuzları ile kurucusunun veya konut finansmanı fonu veya varlık finansmanı fonunun geri ödeme güçlüğüne düşmesi halinde konut finansmanı fonu ve varlık finansmanı fonu malvarlıklarının tedricî tasfiyesinin veya idaresinin Fon tarafından yürütülmesine karar verebilir. Bu fıkra uyarınca Fon tarafından yapılacak tedricî tasfiye ve idareye ilişkin harcamalarda Fon gelirlerinden hangilerinin kullanılabileceği Kurul tarafından belirlenir.

Fon, sermaye piyasası araçlarının kaydını tutmakla görevli Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından idare ve temsil olunur. Fonun yönetim ve çalışma esasları Kurulca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir. (*)

Kurul, Fonun hesap ve işlemlerini inceleme ve denetlemeye, bu hususta fondan her türlü bilgiyi istemeye yetkilidir. Kurul, inceleme ve denetim sonuçlarına göre, gerekli gördüğü hususların yerine getirilmesini fondan isteyebilir ve gerektiğinde, fonun yönetiminin Kurula devredilmesini ilgili Bakandan talep eder. İlgili Bakan, fon yönetiminin geçici veya sürekli olarak devrine karar vermeye yetkilidir.

Fon, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile vize ve tescil açısından 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir. Fon, Sayıştay tarafından denetlenir. Fonun gelirleri ve işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Fonun gelirleri;

a) Aracı kuruluşların yatıracığı yıllık ödentiler,

b) **(Değişik: 23/1/2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun md.371 ile)** Kurul, menkul kıymetlerin işlem gördüğü borsalar ve Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği tarafından verilen idarî para cezalarının tahsil edilen kısmının yüzde ellisi,

c) Tutarı Kurul tarafından belirlenen geçici ödentiler,

d) Fon varlığının getirisi,

e) Diğer gelirlerden, oluşur.

Yukarıdaki (a) bendindeki ödentinin, ilgili yılı izleyen yılın ikinci ayı sonuna kadar, geçici ödentilerin Kurulca belirlenecek sürede Fon hesabına yatırılması zorunludur. Bu süre içerisinde yatırılmayan ödentilere her ay için bir önceki aya ilişkin Devlet İstatistik Enstitüsü Tüketici Fiyat Endeksindeki artışın üç katını aşmamak kaydıyla Kurulca belirlenecek oranda gecikme faizi uygulanır.

Fona aracı kuruluşlarca yatırılacak yıllık ödentilerin tutarı, yıllık hisse senedi işlem hacimlerinin parasal miktarının onbinde birini aşmayacak şekilde Kurulca belirlenir. Kurul bu azami sınırı aşmamak kaydıyla; aracı kuruluşların türü ve risk durumları itibarıyla ayrı ayrı belirleyeceği oranlar üzerinden ödeme yapılmasını istemeye yetkilidir.

Fon varlığı ihtiyacı karşılamaya yetmediği takdirde, aracı kuruluşlardan, daha sonraki yıllarda yapacakları ödentilere mahsuben, bir önceki yıldaki hisse senedi işlem hacimlerinin parasal miktarının onbinde birine kadar geçici ödentisi alınabilir. Aracı kuruluşlardan alınan bu ödentinin ihtiyacı karşılamakta yetersiz kalması halinde, bakiye kısım için İstanbul Menkul Kıymetler Borsası tarafından Fona avans verilir.

Fon varlığı rehnedilemez, teminat gösterilemez, üçüncü şahıslar tarafından haczedilemez.

Fon varlığının kullanılış şekil ve esasları, geçici ödentilerin mahsup ve avansın geri ödeme koşulları ile diğer konular Kurulca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Tedrici tasfiye

MADDE 46/B- (Ek: 24/6/1995 –KHK-558/13 md.; İptal: Ana.Mah. 13/11/1995 gün ve E. 95/45, K. 95/58 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 24 ile) Kanunun 46 ncı maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca yetkileri kaldıran aracı kurumların tedrici tasfiyelerine Kurulca karar verilebilir. Bu kurumların tasfiye işlemleri Yatırımcıları Koruma Fonu tarafından yürütülür.

Tedrici tasfiyenin, amacı, aracı kurumların mal varlığını işin niteliğine göre aynen veya nakde çevirmek suretiyle elde edilen bedeli tahsis ederek, Kanun çerçevesinde yaptıkları sermaye piyasası faaliyetleri nedeniyle müşterilerine karşı olan nakit ödeme ve yaptıkları sermaye piyasası faaliyetleri nedeniyle müşterilerine karşı olan nakit ödeme ve sermaye piyasası araçları teslim yükümlülüklerini tasfiye etmektir. Tedrici tasfiye karar ve işlemlerinde Türk Ticaret Kanunu, İcra ve İflas Kanunu ve diğer mevzuatın tasfiye ile ilgili hükümleri uygulanmaz. Aracı kurumların tedrici tasfiyelerinin uygulama usul ve esasları, Kurulca hazırlanan bir yönetmelikte gösterilir.

Tedrici tasfiye kararı verildikten sonra, aracı kurumun yasal organlarının görev ve yetkileri, tasfiye sonuçlanıncaya kadar Fon tarafından yerine getirilir.

Aracı kurumun yönettiği, yatırım fonu ve yatırım ortaklığı portföyleri dahil, portföylerin yönetiminin, bir başka kuruluşa devrine Kurulca karar verilebilir. Ancak 46 ncı maddenin birinci fıkrasının (h) bendi hükmü saklıdır.

Hakkında tedrici tasfiye kararı verilen aracı kurumun ödemeleri durur ve tüm mal varlığı üzerinde, bu karar tarihi itibarıyla sadece Fon tarafından tasarruf edilebilir. Fon, aracı kurumun aktif ve pasifini tespit eder. Aracı kurumun, tasfiye kapsamında yer alan yükümlülüklerinden, nakit borçları, tedrici tasfiye kararının verildiği tarihteki anapara ve işlemiş faizleri toplamı üzerinden; sermaye piyasası aracı teslim borçları ise, aynen teslimin yapılamayacağı hallerde, varsa teslimde temerrüde düşülen tarihteki, aksi halde tedrici tasfiye kararının verildiği gündeki piyasa değeri itibarıyla bulunacak nakit değerleri üzerinden hesaplanır. Aracı kurumun tedrici tasfiye kararının verilmesinden sonra vadesi gelen sözleşmelerinden doğan hak ve borçları da, vadeleri itibarıyla belirlenir. Aracı kurumun, vadeli borçlarına vadeden, diğer borçlarına ise tedrici tasfiye tarihinden itibaren 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine ilişkin Kanunun 2 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen oranda kanuni temerrüt faizi yürütülür. Mevzuat uyarınca aracı kurum tarafından verilmiş teminatlar da, aktifin hesabında dikkate alınır. Fon, aracı kurumun tasfiye kapsamında yer alan gerçek hak sahiplerini ve alacak tutarlarını, Kuruldaki kayıtlar, aracı kurumun kayıtları, bu kuruluşun ilgili olduğu diğer resmi ve özel kurumların kayıtları ile güvenilir bulunan diğer bilgi ve belgelere dayanarak tespit eder. İcra ve iflas Kanununun 278, 279 ve 280 inci maddelerinde yazılı hallerin varlığı halinde, Fon tarafından iptal davası açılabilir.

Tedrici tasfiyeye tabi tutulmayan ve haklarında iflas kararı verilen aracı kurumların, sıra cetvelinde yer alan hisse senedi işlemlerinden doğan nakit ve hisse senedi alacaklılarına, Fondan, Fon yönetiminin onayı ile bu cetvelde görünen alacak tutarları gözetilerek ödeme yapılır. İlgili mevzuat uyarınca faaliyetleri durdurulan bankaların, hisse senedi işlemlerinden doğan nakit ve hisse senedi alacaklısı gerçek hak sahipleri ve alacak tutarları ise bankanın yönetiminin ilgili mevzuat uyarınca devredildiği kuruluş tarafından tespit edilir ve Fon yönetiminin onayı ile Fondan yapılacak ödemelerde esas alınır. Bu fıkra uyarınca yapılacak ödemelerde, tedrici tasfiyeye tabi

(*) Yatırımcıları Koruma Fonu Yönetmeliği; 21/6/2001 tarihli ve 24439 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve Merkezi Kayıt Kuruluşunun kurulduğu tarih olan 21/9/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

tutulan aracı kurumların alacaklılarına ödeme yapılma esasları uygulanır.

Tedrici tasfiyenin başlangıcında, öncelikle müşteri saklama hesaplarındaki sermaye piyasası araçları hak sahiplerine dağıtılır. Bu amaçla müşteri hesabına saklanan sermaye piyasası araçları, münferit hesaplar itibarıyla karşılaştırılır ve münhasıran bu hesap sahiplerine olan yükümlülüklerin karşılanmasında kullanılır.

Hesabında alacağını karşılamaya yetecek kadar ya da hiç hisse senedi bulunmayan saklama hesabı sahiplerinin nakit ve hisse senedi alacakları toplamının 7 milyar 500 milyon lirası tasfiye sonucu beklenmeksizin Fon tarafından ödenir. Ancak aynı kurumdan alacaklı görünen ve birlikte hareket ettiklerine Fon yönetimince kanaat getirilenlere, toplamı yukarıdaki tutarı aşmamak kaydıyla alacakları oranında ödeme yapılır. Tedrici tasfiyeye tabi tutulan aracı kurumdan alacaklı görünen ortakları, yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyeleri, imzaya yetkili personeli ile bunların eşlerine ve üçüncü derece dahil kan ve sıhri hısımlarına, fondan avans ödemesi yapılmaz. Bu fıkra uyarınca yapılacak ödemelerin tutarı, her yıl ilan edilen yeniden değerlendirme kat sayısı oranında artırılır.

Fon, avans ödemelerini yaptıktan sonra aracı kurumun tedrici tasfiyesine devam eder. Tasfiye bakiyesi, tasfiyenin amacı kapsamında yer alan hak sahiplerinden alacağının tamamı karşılanamayanların alacağının ödenmesinde kullanılır. Ancak, tasfiye bakiyesi bu alacakların tamamının karşılanmasına yetmezse, ödemeler garameten yapılır. Bu alacaklar tamamen karşılandıktan sonra artan kısımdan, öncelikle kamu alacakları ve kalandan Fonun yaptığı avans ve tasfiye giderleri nedeniyle doğan alacağı ödenir. Bakiye, diğer alacaklılara tahsis edilir. Aracı kurumun aktifleri, tasfiyenin amacı kapsamındaki hak sahiplerinin alacaklarını, Fondan yapılan ödemeleri ve tasfiye giderlerini karşılamaya yetmezse, Fon, Kurulun uygun görüşüyle aracı kurumun iflasını isteyebilir.

Aracı kurumlar dışında kalan sermaye piyasası kurumlarının tedricen tasfiyeleri Kurulca yapılır ve Yatırımcıları Koruma Fonu ile ilgili olan hükümler dışında, haklarında bu madde uygulanır. Bu fıkra kapsamındaki kurumların tedrici tasfiye yöntemleri, türleri dikkate alınarak Kurulca belirlenir.

İpotek finansmanı kuruluşlarının tedrici tasfiyesi

MADDE 46/C- (Ek: 21/2/2007 tarih ve 5582 sayılı Kanun md. 17 ile) Bu Kanunun 46 ncı maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca yetkileri kaldırılan ipotek finansmanı kuruluşlarının tedrici tasfiyelerine Kurulca karar verilebilir. Bu kurumların tasfiye işlemleri Yatırımcıları Koruma Fonu tarafından yürütülür.

Tedrici tasfiyenin amacı, ipotek finansmanı kuruluşlarının mal varlığını işin niteliğine göre aynen veya nakde çevirmek suretiyle elde edilen bedeli tahsis ederek tasfiye etmektir. Tedrici tasfiye karar ve işlemlerinde 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu ve diğer mevzuatın tasfiye ile ilgili hükümleri uygulanmaz. İpotek finansmanı kuruluşlarının tedrici tasfiyelerinin uygulama usûl ve esasları Kurulca belirlenir.

Tedrici tasfiye kararı verildikten sonra, ipotek finansmanı kuruluşunun yasal organlarının görev ve yetkileri, tasfiye sonuçlanıncaya kadar Yatırımcıları Koruma Fonu tarafından yerine getirilir. Ancak, 46 ncı maddenin birinci fıkrasının (h) bendi hükmü saklıdır.

Hakkında tedrici tasfiye kararı verilen ipotek finansmanı kuruluşunun ödemeleri durur ve konut finansmanı fonları, varlık finansmanı fonları malvarlıkları ile varlık teminatlı menkul kıymetler ve ipotek teminatlı menkul kıymetler teminat havuzları hariç tüm mal varlığı üzerinde, bu karar tarihi itibarıyla sadece Fon tarafından tasarruf edilebilir. Fon, ipotek finansmanı kuruluşunun aktif ve pasifini tespit eder. İpotek finansmanı kuruluşunun, tasfiye kapsamında yer alan yükümlülüklerinden, nakit borçları, tedrici tasfiye kararının verildiği tarihteki anapara ve işlemiş faizleri toplamı üzerinden hesaplanır. İpotek finansmanı kuruluşunun tedrici tasfiye kararının verilmesinden sonra

vadesi gelen menkul kıymetlerinden doğan hak ve borçları da, vadeleri itibarıyla belirlenir. İpotek finansmanı kuruluşunun, vadeli borçlarına vadeden, diğer borçlarına ise tedricî tasfiye tarihinden itibaren 3095 sayılı Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine ilişkin Kanunun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen kanunî temerrüt faizi yürütülür. Mevzuat uyarınca ipotek finansmanı kuruluşu tarafından verilmiş teminatlar da, aktifin hesabında dikkate alınır.

Fon, ipotek finansmanı kuruluşunun tasfiye kapsamında yer alan gerçek hak sahiplerini ve alacak tutarlarını, Kuruldaki kayıtlar, ipotek finansmanı kuruluşunun kayıtları, bu kuruluşun ilgili olduğu diğer resmi ve özel kurumların kayıtları ile güvenilir bulunan diğer bilgi ve belgelere dayanarak tespit eder. İcra ve İflâs Kanununun 278, 279 ve 280 inci maddelerinde yazılı hallerin varlığı halinde, Fon tarafından iptal davası açılabilir.

İpotek finansmanı kuruluşunun malvarlığı, tasfiyenin amacı kapsamında yer alan hak sahiplerinin alacağının ödenmesinde kullanılır. Ancak, tasfiye bakiyesi bu alacakların tamamının karşılanmasına yetmezse, ödemeler garameten yapılır. Bu alacaklar tamamen karşılandıktan sonra artan kısımdan, öncelikle kamu alacakları ve kalandan Fonun yaptığı tasfiye giderleri nedeniyle doğan alacağı ödenir. Bakiye, diğer alacaklılara tahsis edilir. İpotek finansmanı kuruluşunun aktifleri, tasfiyenin amacı kapsamındaki hak sahiplerinin alacaklarını, Fondan yapılan ödemeleri ve tasfiye giderlerini karşılamaya yetmezse, Fon, Kurulun uygun görüşüyle ipotek finansmanı kuruluşunun iflâsını isteyebilir.

Cezai sorumluluk

MADDE 47 – (Değişik: 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun md. 372 ile)

Diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde;

A) 1. Sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek, henüz kamuya açıklanmamış bilgileri kendisine veya üçüncü kişilere menfaat sağlamak amacıyla kullanarak sermaye piyasasında işlem yapanlar arasındaki fırsat eşitliğini bozacak şekilde mameleki yarar sağlamak veya bir zararı bertaraf etmek, içerden öğrenenlerin ticaretidir. Bu fiili işleyen 11 inci madde kapsamındaki ihraççılarla, sermaye piyasası kurumlarının veya bunlara bağlı veya bunlara hâkim işletmelerin yönetim kurulu başkan ve üyeleri, yöneticileri, denetçileri, diğer personeli ve bunların dışında meslekleri veya görevlerini ifa etmeleri sırasında bilgi sahibi olabilecek durumda olanlarla, bunlarla temasları nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak bilgi sahibi olabilecek durumdaki kişiler,

2. Yapay olarak, sermaye piyasası araçlarının, arz ve talebini etkilemek, aktif bir piyasanın varlığı izlenimini uyandırmak, fiyatlarını aynı seviyede tutmak, arttırmak veya azaltmak amacıyla alım ve satımını yapan gerçek kişilerle, tüzel kişilerin yetkilileri ve bunlarla birlikte hareket edenler,

3. Sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek, yalan, yanlış, yanıltıcı, mesnetsiz bilgi veren, haber yayan, yorum yapan ya da açıklamakla yükümlü oldukları bilgileri açıklamayan gerçek kişilerle, tüzel kişilerin yetkilileri ve bunlarla birlikte hareket edenler,

4. 4 üncü maddenin birinci ve üçüncü fıkralarına aykırı hareket edenlerle, sermaye piyasasında izinsiz olarak faaliyette bulunan veya yetki belgeleri iptal olunduğu veya faaliyetleri geçici olarak durdurulduğu halde ticaret unvanlarında, ilan veya reklamlarında sermaye piyasasında faaliyette bulundukları intibainı yaratacak kelime veya ibare kullanan veya faaliyetlerine devam eden gerçek kişilerle, tüzel kişilerin yetkilileri,

5. Sermaye piyasası kurumlarına, bu Kanunun 13/A ve 13/B maddeleri kapsamındaki teminat sorumlularına ve 38/B ve 38/C maddeleri kapsamındaki fon kuruluna; sermaye piyasası faaliyetleri sebebiyle veya emanetçi sıfatıyla veya idare etmek için veya teminat olarak veyahut her ne nam altında olursa olsun, kayden veya

fiziken tevdi veya teslim edilen sermaye piyasası araçları, nakit ve diğer her türlü kıymeti kendisinin veya başkasının menfaatine satan veya rehmeden veya her ne şekilde olursa olsun kullanan, gizleyen yahut inkâr eyleyen veyahut bu amaca ulaşmak ya da bu fiillerini gizlemek için bilgisayar ortamında tutulanlar dahil kayıtları tahvil ve tağyir eden ilgili gerçek kişilerle tüzel kişilerin yetkilileri,

6. Bu Kanunun 15 inci maddesinin son fıkrasında belirtilen işlemlerde bulunarak kârı veya mal varlığı azaltılan tüzel kişilerin yetkilileri ve bunların fiillerine iştirak edenler,

7. Karşılıksız olarak sermaye piyasası araçlarının geri alım taahhüdü ile satımını yapan ilgili gerçek kişilerle, tüzel kişilerin yetkilileri,

her bir alt bent kapsamına giren fiillerden dolayı iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin günden onbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

B) 1. Bu Kanuna göre Kurul veya Kurul tarafından görevlendirilenlere istenecek bilgileri vermeyen veya eksik veya gerçeğe aykırı olarak verenlerle; defter ve belgeleri bu görevlilere ibraz etmeyen, saklayan, yok eden veya bunların görevlerini yapmalarını engelleyenler,

2. Defter ve kayıt tutmayanlar,

her bir alt bent kapsamına giren fiillerden dolayı bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikibin günden beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılırlar. Gerçeğe aykırı defter ve kayıt tutan, hesap açan veya bunlarda her türlü muhasebe hilesi yapan ya da gerçeğe aykırı bağımsız denetleme raporu düzenleyenler ile düzenlenmesini sağlayanlar, Türk Ceza Kanununun belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümlerine göre cezalandırılır.

C) Bu Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasına, 7, 9, 10, 10/A, 11, 12 ncı maddelerine, 13 üncü maddesinin beşinci fıkrasına, 13/A maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı, sekizinci, dokuzuncu, onuncu, onbirinci, onikinci, onüçüncü, ondördüncü ve onbeşinci fıkralarına, 13/B maddesinin üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarına, 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına, 15 inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarına, 16, 16/A maddelerine, 25 inci maddesinin (a) bendine, 28 inci maddesinin (b) bendine, 34 üncü maddesine, 38 inci maddesine, 38/A maddesine, 38/B maddesinin üçüncü, dördüncü, yedinci, dokuzuncu, onuncu ve onikinci fıkralarına, 38/C maddesi kapsamında 38/B maddesinin üçüncü, dördüncü, yedinci, dokuzuncu, onuncu ve onikinci fıkralarına, 39/A maddesine, 40/B ve 40/D maddelerine, 45 inci maddesine, 46 ncı maddesinin ikinci ve beşinci fıkralarına, 46/A, 46/B ve 46/C maddelerine aykırı hareket edenler binikiyüzelli gün adlî para cezası ile cezalandırılırlar.

Birinci fıkranın (A), (B) ve (C) bentleri uyarınca verilecek para cezaları üst sınırla bağlı olmaksızın suçun işlenmesi suretiyle temin edilen menfaatin üç katından az olamaz.

İdari para cezaları

MADDE 47/A- (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 26 ile) (Değişik: 23/1/2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun md. 373 ile) Bu Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek kişiler ve tüzel kişilere, gerekçesi belirtilmek suretiyle Kurul tarafından onbeşbin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Kanunun 40/C maddesinin beşinci fıkrasındaki yükümlülüğe uymayan üyelere Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği Yönetim Kurulunca beşbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Kanunun 40/D maddesinin beşinci fıkrasındaki yükümlülüğe uymayan üyelere, Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Yönetim Kurulunca bin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Birlik, verdiği cezaları ilgiliye tebliğ eder ve tahsil ve gelir kaydı için Yatırımcıları Koruma Fonuna bildirir.

İdarî para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı halinde, verilen para cezası iki katı, ikinci ve müteakip tekrarlarında üç katı artırılarak uygulanır. Bu cezaların verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde idarî para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil işlenmediği takdirde önceki cezalar tekrarda esas alınmaz.

Cezaların artırılması

MADDE 48 – (Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 35 ile) Bu Kanun kapsamındaki ihraççılarla sermaye piyasası kurumlarının yönetim kurulu üyeleri, denetçileri, müdür ve diğer personeli ve yatırım fonu temsilcileri ile sorumlularının ortaklığın, kuruluşun veya fonun paraları ve diğer malları ile sermaye piyasası araçları, defter, evrak, dosya, kayıt ve diğer belgeleri üzerinde işledikleri suçların genel hükümlere göre belirlenen cezaları yarı oranında artırılarak hükmolunur.

Usul hükümleri

MADDE 49 – (Değişik: 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun md. 374 ile) 47 nci madde kapsamına giren suçlardan dolayı soruşturma yapılması, Kurul tarafından Cumhuriyet savcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru ile Kurul aynı zamanda katılan sıfatını kazanır.

Bu Kanuna aykırı fiillerin işlendiğine dair bilgi edinen Cumhuriyet savcıları, Kurulu haberdar ederek durumun incelenmesini isteyebilirler.

Cumhuriyet savcıları kovuşturmaya yer olmadığına karar verilerse, Kurul kendisine tebliğ edilecek bu kararlara karşı Ceza Muhakemesi Kanununa göre itiraza yetkilidir.

BÖLÜM – VII ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Saklı hükümler ve istisnalar

MADDE 50 –

a) **(Değişik: 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 37 ile)** Kendi menkul kıymetlerini halka arz eden bankalar ile (V.) bölümde öngörülen faaliyetlerde bulunan bankalar, bunlarla sınırlı olarak bu Kanun hükümlerine tabi olurlar. Ancak Kanun hükümleri, ortak sayısı bakımından bankalar hakkında uygulanmaz.

Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunan bankalar için gereken asgari fon miktarı, muhasebe, kayıt ve belge düzeni gibi hususlar Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın uygun görüşü alınarak Kurul tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Hisse senetleri halka arz yoluyla satılan bankaların dağıtacakları temettü ile yeniden değerlendirme artış fonunun kullanımına ilişkin esasları belirlemeye ilgili oldukları Bakanlık yetkilidir.

Bankalar ve sigorta şirketleri kuruluş, denetim, gözetim, muhasebe, mali tablo ve rapor standartları konularında kendi özel kanunlarındaki hükümlere tabidir.

b) Özel kanunla kurulmuş anonim ortaklıklarla ilgili hükümler saklıdır.

c) 12/3/1964 tarih ve 440 sayılı Kanuna tabi bankaların bu Kanun gereğince aracı sıfatıyla hisse senedi alım satımlarında, sözü geçen Kanunun 4'üncü maddesi hükmü uygulanmaz.

d) 1211 sayılı T.C. Merkez Bankası Kanunu ile 7397 sayılı Sigorta Şirketlerinin Murakabesi Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

EK MADDE 1- (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 27 ile)

Denetlenmiş finansal tabloların sunumunda; finansal tabloların ihtiyaca uygun, gerçek, güvenilir, dengeli, karşılaştırılabilir ve anlaşılabilir nitelikte olmaları için ulusal muhasebe ilkelerinin gelişmesi ve benimsenmesini sağlayacak ve kamu yararı için uygulanacak ulusal muhasebe standartlarını saptamak ve yayınlamak üzere, kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluşu kurulmuştur. Kurul, Başbakanlığın ilgili kuruluşudur.

Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu; Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu, Hazine Müsteşarlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nden birer, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği'nden bir yeminli mali müşavir ve bir serbest muhasebeci mali müşavir olmak üzere 9 üyeden oluşur. Üyelerin görev süresi 3 yıldır. Süresi dolmadan ayrılan üyenin yerine ilgili Kurum yeni üye seçer.

Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunun üyelerinin iktisat, maliye, siyasal bilgiler, işletme, iktisadi ve idari bilimler ve benzeri dallarda en az dört yıllık lisans düzeyinde öğrenim yapmış olmaları, başka bir yüksek öğrenim kurumunda lisans düzeyinde öğrenim yapmış olanların ise belirtilen dallarda lisans üstü eğitim yapmış olmaları ve bu alanlarda en az 12 yıl deneyim sahibi olmaları şarttır. Kurul kendi üyeleri arasından Başkan ve başkan yardımcısını seçer. Kurul üyelerine, Yüksek Planlama Kurulu tarafından Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yönetim kurulu üyelerine ödenen miktarda huzur hakkı ödenir.

Kurulun gelirleri, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği'nin gelirlerinin yüzde ikisinden, oluşturulacak muhasebe standartlarının telif haklarından, ilgili kuruluşların katkılarından ve diğer faaliyet gelirlerinden oluşur. Kurul, vize ve tescil açısından 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümleri ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve 492 sayılı Harçlar Kanununa tabi değildir. Kurulun gelir ve giderleri Sayıştay denetimine tabidir.

Kurul, faaliyetlerinin düzenli olarak yürütülmesi amacıyla personel istihdam edebileceği gibi, gerektiğinde ilgili kuruluşlardan konuyla ilgili eleman istihdam edebilir. Kurul, muhasebe standartlarının hazırlanması amacıyla ilgili kuruluş temsilcilerinin de katılımıyla çalışma komisyonları kurar.

Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunun çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar ile Kurulca belirlenecek standartların uygulama nitelik ve kapsamına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerde belirlenir.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1 – (29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 39 ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

GEÇİCİ MADDE 2 – Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olup, Kanunun 11'inci maddesindeki nitelikleri haiz anonim ortaklıklar da bu Kanun hükümlerine tabidir. Kurul, bu Kanuna göre gerekli şartların yerine getirilmesi için söz konusu ortaklıklara 1 yılı aşmamak üzere süre verebilir.

(İki ve üçüncü fıkralar 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 39 ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

GEÇİCİ MADDE 3 – (29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 39 ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

GEÇİCİ MADDE 4 – (29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 39 ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

GEÇİCİ MADDE 5 – (29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanun md. 39 ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

GEÇİCİ MADDE 6 – (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 28 ile) Bu Kanunun 10/A maddesinin yürürlüğe girmesinden sonra, Kurulca aynı maddeye göre kaydı tutulması kararlaştırılan sermaye piyasası araçlarını temsilen senet çıkarılmaz. Ancak 10/A maddesinin yürürlüğe girmesini izleyen üçüncü yılın sonuna kadar yapılan ihraçlarda, hak sahipleri, ihraççı kuruluşlardan senet bastırılmasını talep edebilirler. Bu taleplerin yerine getirilme süresi, yöntemi ve uygulama esasları Kurulca belirlenir.

Kurulca Kanunun 10/A maddesine göre kaydı tutulması kararlaştırılan ve Kanunun yürürlüğe girmesinden önce ya da bu maddenin birinci fıkrası uyarınca bastırılan sermaye piyasası araçlarının 10/A maddesinin yürürlüğe girmesini izleyen altıncı yılın sonuna kadar ihraççı kuruluşlara, bunların yetkili kıldığı aracı kuruluşlara veya sermaye piyasası araçlarının kaydını tutacak Merkezi Kayıt Kuruluşuna teslim edilmesi zorunludur. Bu suretle teslim alınan senetler, Kurulca belirlenecek esaslar çerçevesinde Merkezi Kayıt Kuruluşunda toplanarak, iptal ve imha edilir, araçların temsil ettiği haklar Kanun hükümlerine göre Merkezi Kayıt Kuruluşunda kaydedilir.

İkinci fıkrada belirlenen sürenin sonuna kadar teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları, bu tarihten sonra borsada işlem göremez, aracı kurumlarca alım satımına aracılık edilemez ve katılma belgelerinin geri alımı yapılamaz. Bu senetlere bağlı mali haklar, Merkezi Kayıt Kuruluşundan kayden izlenir ve senetlerini ikinci fıkradaki esaslara göre teslim etmeleri halinde hak sahiplerinin hesaplarına aktarılır; yönetime ilişkin haklar ise Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından kullanılır.

Bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında öngörülen süreler Bakanlar Kurulu Kararı ile bir katına kadar uzatılabilir.

GEÇİCİ MADDE 7 – (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 28 ile) Sermaye piyasası araçları kaydıleştirilinceye kadar, sermaye piyasası araçları hakkında verilen ödeme yasağı ve iptal kararları mahkemeler ve ihraççılar tarafından Merkezi Kayıt Kuruluşuna da bildirilir.

GEÇİCİ MADDE 8 – (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 28 ile) Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğinin Statüsü bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yürürlüğe konulur. Sermaye piyasasında faaliyette bulunmakta olan aracı kuruluşlar, bu süre içerisinde Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğine üye olmak için Kurula başvurmakla yükümlüdürler.

Bu üyelik başvuruları Kurul tarafından sonuçlandırılır. Kurul, statüsünün yürürlüğe girmesini izleyen bir ay içinde Birlik üyelerini ilk genel kurul toplantısına çağırır.

GEÇİCİ MADDE 9 - (Ek: 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun md. 28 ile) Yatırımcıları Koruma Fonunun başlangıç varlığının oluşturulması amacıyla, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası tarafından on trilyon lira Fon hesabına yatırılır.

Aracı kuruluşların 1998 yılı hisse senedi işlem hacimlerinin parasal miktarı esas alınarak, Kanunun 46/A maddesi uyarınca Yatırımcıları Koruma Fonuna yatırmakla yükümlü oldukları yıllık ödenti, bu kuruluşlarca Fon hesabına yatırılır.

Bu madde uyarınca yapılması gereken ödentilerin, Fona ilişkin Kurulca yapılacak düzenlemenin yürürlüğe girmesini izleyen bir ay içerisinde Fon hesabına yatırılması zorunludur. Ödemelerin bu süre içerisinde yapılmaması halinde, ödemede temerrüde düşülen kısma 46/A maddesinde öngörülen oranda gecikme faizi uygulanır ve Fon tarafından tahsil edilir.

Kanunun 40 ıncı maddesinde öngörülen esaslara göre, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının 31.12.1998 tarihi itibarıyla düzenlenen mali tablolarında yer alan gelirleri üzerinden belirlenen tutar, Kanunun yürürlüğe girmesini izleyen bir ay içerisinde Kurul hesabına yatırılır.

GEÇİCİ MADDE 10 – (Ek: 21/2/2007 tarihli ve 5582 sayılı Kanun md. 20 ile)

Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statüsü bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren azami iki yıl içinde yürürlüğe konulur. Gayrimenkul değerlendirme uzmanlığı lisansına sahip olanlar, bu süre içerisinde Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğine üye olmak için Kurula başvurmakla yükümlüdürler.

Bu üyelik başvuruları Kurul tarafından sonuçlandırılır. Kurul, Birlik Statüsünün yürürlüğe girmesini izleyen bir ay içinde Birlik üyelerini ilk genel kurul toplantısına çağırır. İlk genel kurula ait masraflar, Birlik organları oluştuktan sonra Kurula geri ödenmek üzere Kurul tarafından karşılanır.

GEÇİCİ MADDE 11 - (Ek: 21/2/2007 tarihli ve 5582 sayılı Kanun md. 20 ile)

Bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce düzenlenmiş bulunan ve bu Kanunun 38/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan konut finansmanı tanımına uyan kredi ve finansal kiralama sözleşmelerinin tarafı olan tüketiciler, bu maddenin yürürlüğe girmesini takiben üç ay içerisinde, sözleşmenin yapılmış bulunduğu konut finansmanı kuruluşuna başvuruda bulunarak, sözleşme konusu işlemin, bu Kanunun 38/A maddesinde yer alan konut finansmanı tanımı kapsamı dışında değerlendirilmesi talebinde bulunabilirler. Süresi içinde talepte bulunmayan tüketicilerin, bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce düzenlenmiş bulunan sözleşmeleri, bu Kanunun 38/A maddesinin birinci fıkrası kapsamında kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna göre akdedilen sözleşmelerde, her halükârda borcun vadesinden önce ödenmesi durumunda 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 12 - (Ek: 21/2/2007 tarihli ve 5582 sayılı Kanun md. 20 ile)

Finansal kiralama şirketleri ve finansman şirketleri, bu Kanunun 38/A maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde konut finansmanı faaliyetinde bulunamaz.

Yürürlük

MADDE 51 – Bu Kanunun 17- 29 uncu maddeleri ile geçici 1 ve 4 üncü maddeleri yayımı tarihinde, diğer maddeleri yayımından altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 52 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

2499 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1- 29/4/1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanunun geçici maddeleri;

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunun, sermaye piyasası araçlarını kayda almaya ilişkin hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak ihraç ve halka arz başvurularında uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Kurul'dan (A) serisi Borsa Bankerliği Belgesi alan aracı kurumların, Kanun'un 30'uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde; (B) serisi Borsa Bankerliği Belgesi alan aracı kurumların ise aynı fıkranın (b) bendinde düzenlenen faaliyetlerde bulunma ve borsa üyelik hakları saklıdır. Ancak bu aracı kurumlar sahip oldukları borsa bankerliği belgelerini; Bu Kanun'un yürürlüğü tarihinden itibaren 6 ay içinde Kurul'a başvurarak, yetki belgeleriyle değiştirmek zorundadırlar.

2- 15/12/1999 tarihli ve 4487 sayılı Kanunun geçici maddeleri;

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde olan Kurul Başkan, Başkanvekili ve üyeleri, atandıkları mevzuata göre 3 yıllık görev sürelerini tamamlarlar. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte başkanvekilliği sıfatı, "İkinci Başkan" olarak değiştirilmiştir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde olan Kurul Başkan, Başkanvekili ve üyelerinin görev süresinin bitiminde, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunundaki esaslar çerçevesinde atanacak üyelerden Başkan dışında, ikinci yılın sonunda kura sonucu belirlenecek iki üye ve dördüncü yılın sonunda, kalan üyelerden kura sonucunda belirlenecek iki üyenin yerine, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda belirtilen hükümlere uygun olarak yeni üye ataması yapılır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğinin karar organları oluşturuluncaya kadar, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından gösterilecek adaylar, ilgili oldukları Bakanlık; Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği tarafından gösterilecek adaylar ise Türkiye Bankalar Birliği tarafından gösterilir.

GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce, Kurulca tüm yetki belgeleri iptal edilen aracı kurumların, sermaye piyasası faaliyetlerinden doğan alacak sahiplerinin Fonun imkanları da dikkate alınarak alacaklarının bu maddedeki esaslar çerçevesinde kısmen ödenmesini teminen özel bir Fon kurulmuştur. Söz konusu aracı kurum alacaklılarına Fondan ödeme yapılabilmesi için, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce veya sonra haklarında iflas davası açılması ve iflas tasfiyesinde alacakların borç ödemeden aciz belgesine bağlanmış olması zorunludur.

İflas tasfiyesinde düzenlenen borç ödemeden aciz belgesine bağlanmış nakit ve menkul kıymete ilişkin asıl alacak tutarı, aracı kurumların yetki belgelerinin iptal edildiği tarihte geçerli T.C. Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Amerikan Dolarına çevrilir. Bu aracı kurumların iflasının açılmasından sonra iflas tasfiyesi sırasında yapılan ödemeler, ödemenin yapıldığı tarihte geçerli T.C. Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Amerikan Dolarına çevrilerek, dolar bazında asıl alacaktan mahsup edilir. Bu suretle bulunan bakiye, borç ödemeden aciz belgesine bağlandığı tarihte geçerli T.C. Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilir ve üçüncü fıkradaki esaslara göre hak sahiplerine ödenir.

31.12.2000 tarihine kadar bir alacak sahibine yapılacak ödeme tutarı, 2 milyar Türk Lirasını aşamaz. Bu tutar, 1.1.2001 tarihinden sonra her yıl ilan edilen yeniden değerlendirme katsayısı oranında artırılır. Ancak ikinci fıkra uyarınca, dolar bazında asıl alacaktan mahsup edilen ara ödemeler tutarı, alacağın borç ödemeden aciz belgesine bağlandığı tarih itibarıyla T.C. Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına

çevrilir ve bu fıkrada belirtilen azami ödeme tutarından indirilerek, hak sahiplerine yapılacak azami tutar belirlenir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesini izleyen iki ay içerisinde, bu Fona İstanbul Menkul Kıymetler Borsası tarafından 10 trilyon Türk Lirası tahsis edilir. Bu Fon, Borsa Başkanlığınca, kamu bankalarında mevduat hesabına yada kamu borçlanma senetlerine yatırılarak nemalandırılır. Fon, bu madde gereğince yapılacak ödemeler dışında bir amaçla kullanılamaz. Fonun, yapılacak ödemeleri karşılamaya yetmemesi halinde, 5 trilyon Türk Lirasını geçmemek üzere, Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek ek kaynak, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası tarafından karşılanır. Bu madde kapsamındaki ödemelerin tamamının yapıldığı, ilgili iflas idarelerinin yazılı beyanlarıyla tespit edildikten sonra, arta kalan kısım İstanbul Menkul Kıymetler Borsasına ait olur.

Fondan yapılacak ödemeler, ilgili iflas idarelerinin ibraz ettiği borç ödemedenden aciz belgelerine dayanarak, Sermaye Piyasası Kurulunun uygun görüşü üzerine, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Başkanlığınca, iflas idarelerine yapılır. Sermaye Piyasası Kurulu, ödemelerin bu madde hükümlerine uygun yapılmasını teminen, kesinleşmiş sıra cetveline, iflas dosyasındaki belgelere, iflas idaresi ve iflas dairesinden talep edebileceği belgelere dayanarak karşılıklı inceleme yapma ve bu madde ile diğer ilgili mevzuat hükümlerine aykırı ödeme taleplerini reddetme hakkını haizdir.

Hak sahiplerine ödeme, iflas idarelerince gerçekleştirilir. Müflis aracı kurumdan alacaklı görünen ortakları, yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyeleri, personeli ile bunların eşlerine ve üçüncü derece dahil kan ve sıhri hısımlarına ve sermaye piyasası kurumlarına bu madde kapsamında ödeme yapılmaz. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, yaptığı ödemeler için, borç ödemedenden aciz belgesi sahiplerinin haklarına halef olur. Alacaklıların, bu madde uyarınca yapılan ödemeleri aşan alacakları için genel hükümlerden doğan hakları saklıdır.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili esas ve usulleri belirlemeye ve gerekli düzenlemeleri yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 3- Bu Kanunun 13 üncü maddesi ile 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 28 inci maddesinin (a) bendinde yapılan değişiklik uyarınca, Kurul Başkan ve üyeleri ile personeli için yeniden belirlenecek olan her türlü ödemeler dahil, aylık ücretleri toplamının, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki ayda almakta oldukları her türlü ödemeler dahil aylık ücretleri toplamından az olması halinde, bu durum giderilinceye kadar aradaki fark herhangi bir vergi ve kesintiye tabi olmaksızın tazminat olarak ödenir. (*)

(*) 4487 sayılı Kanunun GEÇİCİ 3 üncü maddesi 1/1/2005 tarihinde yürürlüğe girer.